

ENGLISKI JEZIK

Ispitni katalog
za državnu maturu u
školskoj godini 2021./2022.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ISPITNI KATALOG ZA **DRŽAVNU Maturu** U ŠKOLSKOJ GODINI 2021./2022.
ENGLESKI JEZIK

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

SADRŽAJ

UVOD	5
1. VIŠA RAZINA ISPITA	7
1.1. PODRUČJA ISPITIVANJA	7
1.2. OBRAZOVNI ISHODI	7
1.2.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	7
1.2.2. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	8
1.2.3. ISPITNA CJELINA PISANJE	9
1.3. STRUKTURA ISPITA	10
1.3.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	10
1.3.2. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	12
1.3.3. ISPITNA CJELINA PISANJE	13
1.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	14
1.4.1. TRAJANJE ISPITA	14
1.4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	14
1.4.3. PRIBOR	15
1.5. OPIS BODOVANJA	16
1.5.1. BODOVANJE ISPITNE CJELINE ČITANJE	16
1.5.2. BODOVANJE ISPITNE CJELINE SLUŠANJE	16
1.5.3. BODOVANJE ISPITNE CJELINE PISANJE	17
1.6. PRIMJERI ZADATAKA	22
1.6.1. PRIMJER ZADATKA POVEZIVANJA IZ ISPITNE CJELINE ČITANJE	22
1.6.2. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA IZ ISPITNE CJELINE SLUŠANJE	24
1.6.3. PRIMJER KOMBINIRANOGA ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA I DOPUNJAVANJA IZ ISPITNE CJELINE ČITANJE	26
1.6.4. PRIMJER KOMBINIRANOGA ZADATKA POVEZIVANJA I DOPUNJAVANJA RIJEČIMA IZ ISPITNE CJELINE ČITANJE	28
1.6.5. PRIMJERI ZADATAKA ESEJSKOGA TIPA IZ ISPITNE CJELINE PISANJE	29
1.7. PRIPREMA ZA ISPIT	30
1.7.1. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU ČITANJE	30
1.7.2. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU SLUŠANJE	31
1.7.3. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU PISANJE	32
1.7.4. PRIMJERI BODOVANOGA ESEJA	38

2. OSNOVNA RAZINA ISPITA	42
2.1. PODRUČJA ISPITIVANJA	42
2.2. OBRAZOVNI ISHODI	42
2.2.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	42
2.2.2. ISPITNA CJELINA PISANJE	43
2.2.3. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	44
2.3. STRUKTURA ISPITA	45
2.3.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	45
2.3.2. ISPITNA CJELINA PISANJE	47
2.3.3. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	48
2.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	49
2.4.1. TRAJANJE ISPITA	49
2.4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	49
2.4.3. PRIBOR	50
2.5. OPIS BODOVANJA	51
2.5.1. BODOVANJE ISPITNE CJELINE ČITANJE	51
2.5.2. BODOVANJE ISPITNE CJELINE PISANJE	51
2.5.3. BODOVANJE ISPITNE CJELINE SLUŠANJE	53
2.6. PRIMJERI ZADATAKA	54
2.6.1. PRIMJER ZADATKA POVEZIVANJA	54
2.6.2. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA IZ ISPITNE CJELINE ČITANJE	55
2.6.3. PRIMJER KOMBINIRANOGA ZADATKA POVEZIVANJA I DOPUNJAVANJA	57
2.6.4. PRIMJER KOMBINIRANOGA ZADATKA POVEZIVANJA I DOPUNJAVANJA RIJEČIMA	58
2.6.5. PRIMJER ZADATKA OBLIKOVANJA PISANOGA TEKSTA NA OSNOVNOJ RAZINI	59
2.7. PRIPREMA ZA ISPIT	60
2.7.1. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU ČITANJE	60
2.7.2. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU PISANJE	61
2.7.3. PRIMJERI BODOVANOGA PISANOG TEKSTA NA OSNOVNOJ RAZINI	64
2.7.4. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU SLUŠANJE	65
3. DODATCI	66
3.1. GRAMATIČKE STRUKTURE ZA VIŠU RAZINU ISPITA	66
3.2. GRAMATIČKE STRUKTURE ZA OSNOVNU RAZINU ISPITA	70

Napomena:

Ispitni katalog i ispitni materijal iz Engleskoga jezika na hrvatskome jeziku pisani su prema *Hrvatskome pravopisu* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (<http://www.ihjj.hr>, 2013.).

UVOD

Ispitni katalog za državnu maturu iz Engleskoga jezika temeljni je dokument ispita u kojemu su navedeni i objašnjeni ciljevi, sadržaji, kriteriji te načini ispitivanja i bodovanja ispita na višoj i na osnovnoj razini u školskoj godini 2021./2022. Usklađen je s Kurikulumom nastavnoga predmeta Engleski jezik za osnovne škole i gimnazije¹ (u daljnjemu tekstu: predmetni kurikulum) te je prije svega namijenjen pristupnicima tijekom pripreme za državnu maturu.

Ispit državne mature iz Engleskoga jezika može se polagati kao obvezatni ili kao izborni. Kao obvezatni pristupnik² polaže Engleski jezik na višoj ili na osnovnoj razini, a kao izborni polaže ga na višoj razini.

Ciljevi ispita

Prema predmetnome kurikulumu učenje i poučavanje engleskoga jezika usmjereno je na razvijanje interesa i motiviranje učenika za ovladavanje jezikom, što pridonosi njihovu osobnomu i društvenomu razvoju. Učenici postižu razinu jezičnoga umijeća koja im omogućuje samostalnu komunikaciju na engleskome jeziku u različitim situacijama i usvajaju vještine potrebne za samostalno učenje kao temelj za cjeloživotno obrazovanje.

Poticanjem na aktiviranje osobnih potencijala te na samostalnu i kritičku upotrebu različitih izvora znanja i primjenu učinkovitih strategija učenja učeniku se pruža temelj za samostalno upravljanje vlastitim učenjem, a time i za učinkovito cjeloživotno učenje.³

Temeljni su ciljevi ispita državne mature iz Engleskoga jezika provjeriti samostalnu i točnu upotrebu jezika u komunikacijskim situacijama. Polazeći od spoznaje da je jezik sredstvo komunikacije, ispitom se provjerava sposobnost razumijevanja, izražavanja i upotrebe jezika kao sustava.

Viša razina ispita iz Engleskoga jezika odgovara sadržaju nastavnoga plana i programa Engleskoga jezika za gimnazije⁴ i usklađena je s predmetnim kurikulumom od 1. do 4. razreda opće, klasične, prirodoslovno-matematičke i prirodoslovne gimnazije (9. – 12. godine učenja)⁵.

Osnovna razina ispita iz Engleskoga jezika odgovara sadržaju nastavnoga plana i programa Engleskoga jezika s najmanjom satnicom u četverogodišnjim strukovnim školama⁶ i

¹ NN, br. 7/19. (22. 1. 2019.) [elektronički izvor].

² Termin „pristupnik” u ispitnome katalogu i termin „učenik” u predmetnome kurikulumu podrazumijevaju rodnu razliku te se odnose i na pristupnice i na pristupnike, tj. i na učenice i na učenike.

³ usp. predmetni kurikulum, poglavlje A. Svrha i opis predmeta [elektronički izvor].

⁴ Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete, broj 1, Školske novine, Zagreb, 1994.

⁵ Na temelju rezultata dosad provedenih ispita državne mature te sadržaja ishoda u predmetnome kurikulumu procijenjeno je da viša razina ispita odgovara razini B2 Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje (ZERJ, Školska knjiga, Zagreb, 2005.).

⁶ Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete, Posebno izdanje, broj 11, Zagreb, 1997.

usklađena je s predmetnim kurikulumom od 1. do 4. razreda opće i prirodoslovno-matematičke gimnazije (1. – 4. godine učenja)⁷.

Program i kurikulum nekih četverogodišnjih strukovnih škola razlikuje se od gimnazijskoga programa u opsegu općega i specifičnoga vokabulara, razradi tema i složenosti pisanoga ili usmenoga izričaja. Ako pristupnik koji je učio Engleski jezik prema programu četverogodišnjih strukovnih škola želi položiti višu razinu, treba proširiti stečeno znanje sadržajima gimnazijskoga programa koristeći se obvezatnom literaturom.

U poglavlju *Dodatci* označene su gramatičke strukture koje pristupnici iz srednjih strukovnih škola trebaju dodatno savladati kako bi mogli pristupiti ispitu na višoj razini i uspješno ga položiti. Ogledni primjeri ispita za višu i osnovnu razinu pristupniku daju uvid u razlike u sadržaju i obliku ispita na tim razinama.

Jezične kompetencije koje se očekuju od pristupnika na višoj razini mogu se usvojiti sustavnim kontinuiranim uvježbavanjem i primjenom naučenoga kroz dodatne sate nastave i intenzivnim individualnim radom.

Ispitni katalog podijeljen je u tri dijela. Prva dva dijela odnose se na razine i sadrže po sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvome i drugome poglavlju navedeno je što se ispituje u ispitu. U prvome poglavlju navedena su područja ispitivanja, a u drugome obrazovni ishodi⁸ odnosno ključna znanja i vještine koje pristupnik treba usvojiti.

U trećemu, četvrtome i petome poglavlju opisani su način ispitivanja, struktura i oblik ispita, primjeri zadataka, vrste tekstova, broj zadataka vezanih za polazne tekstove, način rješavanja i bodovanja zadataka i ispitnih cjelina, udio ispitnih cjelina u ispitu te kriteriji bodovanja pisanoga teksta. Navedene su ljestvice za bodovanje i objašnjena je njihova primjena.

U šestome poglavlju navedeni su primjeri zadataka s detaljnim objašnjenjem, a u sedmome poglavlju izloženo je na koji se način pristupnici mogu pripremiti za uspješno polaganje ispita.

Nakon pregleda razina slijedi treći dio *Dodatci*. U tome su dijelu navedeni jezični sadržaji za svaku razinu.

⁷ Na temelju rezultata dosad provedenih ispita državne mature te sadržaja ishoda u predmetnome kurikulumu procijenjeno je da osnovna razina ispita odgovara razini A2+ dopunjenoga ZEROJ-a (v. <https://rm.coe.int/16802fc1bf>).

⁸ U obrazovnim ishodima preuzetima iz predmetnoga kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

1. VIŠA RAZINA ISPITA

1.1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Predmetni kurikulum s kojim je ovaj ispitni katalog usklađen strukturiran je prema sljedećim domenama: *Komunikacijska jezična kompetencija*, *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*. Sve tri domene čine uravnoteženu strukturu cjelokupnoga predmetnog kurikuluma Engleskoga jezika i polazište su obrazovnih ishoda koji se provjeravaju ispitom državne mature iz Engleskoga jezika.⁹

Ispitom državne mature iz Engleskoga jezika na višoj razini provjerava se komunikacijska jezična kompetencija prema nastavnome planu i programu Engleskoga jezika za gimnazije i prema predmetnome kurikulumu za nastavak učenja engleskoga jezika (dvanaest godina) u trima jezičnim djelatnostima, tj. potpodručjima: čitanju, slušanju i pisanju. Sukladno tomu ispit iz Engleskoga jezika na višoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Slušanje* i *Pisanje*.

1.2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svaku jezičnu djelatnost navedeni obrazovni ishodi iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija* predmetnoga kurikuluma. Ishodi iz domena *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*, koji su predmetnim kurikulumom predviđeni za vrednovanje naučenoga, u ispitu se vrednuju posredno kroz ishode iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija*.

1.2.1. Ispitna cjelina Čitanje

Cilj je ove ispitne cjeline ispitati pristupnikovu sposobnost samostalnoga čitanja s razumijevanjem raznovrsnih autentičnih ili u manjoj mjeri prilagođenih pisanih tekstova i provjeriti njegova znanja i vještine na receptivnoj razini.

Prema obrazovnim ishodima predmetnoga kurikuluma učenik:

- procjenjuje duži izvorni ili prilagođen tekst pri slušanju i čitanju (SŠ (1) EJ A.4.1.):
  - pokazuje razumijevanje teksta opće tematike
  - kritički procjenjuje glavnu poruku, ključne i specifične informacije i implicitne poruke u tekstu
  - predviđa sadržaj na temelju ustroja teksta i procjenjuje kako struktura teksta i njegove karakteristike utječu na čitatelja i služe namjeni teksta
- analizira jednostavne književne tekstove (SŠ (1) EJ A.4.2.):
  - analizira književne tekstove prilagođene razini znanja.

⁹ v. predmetni kurikulum, poglavlje C. Struktura – domene predmetnoga kurikuluma [elektronički izvor].

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj se ispitnoj cjelini ispituje može li pristupnik u pisanome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao teksta
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije
- zaključiti iz implicitne poruke
- utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu
- predvidjeti sadržaj na temelju jezičnoga ustroja teksta.

Zastupljene teme i jezični sadržaji preuzeti su iz predmetnoga kurikulumu.

1.2.2. Ispitna cjelina *Slušanje*

U ovoj se ispitnoj cjelini ispituju pristupnikove vještine globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja slušanoga teksta izgovorenoga razgovijetnim standardnim jezikom.

Prema obrazovnim ishodima predmetnoga kurikulumu učenik:

- procjenjuje duži izvorni ili prilagođen tekst pri slušanju i čitanju:
  - pokazuje razumijevanje teksta opće tematike
  - kritički procjenjuje glavnu poruku, ključne i specifične informacije i implicitne poruke u tekstu
  - predviđa sadržaj na temelju ustroja teksta i procjenjuje kako struktura teksta i njegove karakteristike utječu na čitatelja i služe namjeni teksta. (SŠ (I) EJ A.4.1.)

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u govorenome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao teksta
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije
- zaključiti iz implicitne poruke.

Zastupljene teme i jezični sadržaji preuzeti su iz predmetnoga kurikulumu.

1.2.3. Ispitna cjelina *Pisanje*

Ovom se ispitnom cjelinom ispituju pristupnikova znanja i vještine produktivne djelatnosti pisanja u skladu sa zadanim kontekstom i svrhom komunikacijske situacije.

Prema obrazovnim ishodima predmetnoga kurikuluma učenik:

- piše tekst vrlo složene jezične strukture, različitih dužina, stilova i namjena (SŠ (1) EJ A.4.5.):
  - planira strukturu i sadržaj teksta
  - organizira tekst različitih dužina u odlomke
  - koristi se primjerenim veznim sredstvima i složenim jezičnim strukturama
  - primjenjuje pravopisna pravila i odgovarajuća stilistička sredstva kako bi postigao odgovarajući efekt
  - uređuje, tj. ispravlja svoj tekst.¹⁰

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik:

- u skladu s tekstnom vrstom razviti zadanu temu prema sadržajnim odrednicama, obrazložiti gledišta i potkrijepiti argumente pojašnjenjima ili primjerima
- u skladu s tekstnom vrstom smisleno i logički organizirati rečenice i odlomke u tekstu te se pritom koristiti uobičajenim načinima i sredstvima za povezivanje i strukturiranje teksta
- upotrijebiti prikladne i pravopisno ispravne leksičke strukture
- ispravno upotrijebiti složenije gramatičke strukture.

¹⁰ Navedeni obrazovni ishodi odgovaraju sadržaju deskriptora u ljestvicama za dosljednu i povezanu pisanu produkciju te leksičku i gramatičku kompetenciju na razini B2 ZEROJ-a, str. 62. i 63., 115, 116. i 117. i 129.

1.3. STRUKTURA ISPITA

Ispit državne mature iz Engleskoga jezika na višoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Slušanje* i *Pisanje*. U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

1.3.1. Ispitna cjelina *Čitanje*

Ova se ispitna cjelina sastoji od pet skupina zadataka vezanih za različite pisane polazne tekstove.

Vrste tekstova

Vrste tekstova uključuju različite oblike govornih i razgovornih, opisnih, obavijesnih i pripovjednih tekstnih vrsta poput članaka (reportaža, komentara i sl.), pisama, sažetaka, kraćih književnih ili stručnih tekstova, biografskih prikaza, intervjua i slično.

Tekstovi su autentični, izvorno napisani ili preuzeti iz različitih izvora poput novina, časopisa, knjiga, brošura, interneta itd. i prilagođeni. Tematski su bliski dobi, iskustvima i interesima učenika. Jasni su sadržajno i strukturno, osobito tekstovi na temelju kojih se provjerava gramatička i leksička kompetencija učenika. U jezičnome smislu prikladni su opisanoj razini. Mogu, međutim, sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži na toj razini, ali samo ako te riječi i izrazi nisu ključni za razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadatka.

Tekstovi ukupno sadrže od 2200 do 2400 riječi.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 1.

Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadatka ispitivati, na kojoj vrsti polaznoga teksta te koliko je zadataka vezano za te tekstove.

Tablica 1. Struktura ispitne cjeline Čitanje

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	razlikovati pojedine informacije	zadatak povezivanja	vrlo kratki, tematski povezani pripovjedni tekstovi	12
2.	odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga izbora (između četiriju ponuđenih odgovora)	dug pripovjedni ili obavijesni tekst	6
3.	utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu	kombinirani zadatak povezivanja i dopunjavanja rečenicama	dug opisni ili obavijesni tekst	6
4.	predvidjeti prikladne leksičke i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatak višestrukoga izbora (između četiriju ponuđenih odgovora) i dopunjavanja	srednje dug opisni ili obavijesni tekst	8
5.	predvidjeti prikladne leksičke i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatak povezivanja i dopunjavanja riječima	srednje dug opisni ili obavijesni tekst	8

1.3.2. Ispitna cjelina *Slušanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od četiriju skupina zadataka vezanih za različite izgovorene polazne tekstove.

Vrste tekstova

Vrste tekstova uključuju razne oblike kratkih govornih i razgovornih, opisnih, obavijesnih i pripovjednih tekstnih vrsta poput razgovora i rasprava, intervjua, izlaganja, predavanja, izvještaja, referata, kratkih literarnih tekstova, biografskih prikaza, reportaža, vijesti, obavijesti, poruka i slično.

Tekstovi su autentični, izvorno napisani ili prilagođeni. Govore ih jedan ili više izvornih govornika standardnim engleskim jezikom. Tematski su bliski ciljanoj dobnoj skupini učenika, a govore o poznatim ili relativno poznatim, konkretnim ili apstraktnim temama.

U jezičnome su smislu prikladni opisanoj jezičnoj razini. Mogu, međutim, sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži na toj razini, ali samo ako te riječi i izrazi nisu ključni za razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadatka.

Tekstovi ukupno sadrže oko 1800 riječi.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 2.

Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadatka ispitivati, na kojoj vrsti polaznoga teksta te koliko je zadataka vezano za te tekstove.

Struktura ispitne cjeline *Slušanje* prikazana je u tablici 2.

Tablica 2. Struktura ispitne cjeline *Slušanje*

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli	zadatak povezivanja	vrlo kratki govorni tekstovi	5
2.	odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	kratki razgovorni tekstovi	8
3.	odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga povezivanja	dug tekst (intervju, razgovor)	6
4.	odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	srednje dug tekst (predavanje, izlaganje, izvještaj i sl.)	6

1.3.3. Ispitna cjelina *Pisanje*

Ova ispitna cjelina sadrži jedan zadatak esejskoga tipa.

Pristupnik treba oblikovati pisani tekst od **200 do 250** riječi o zadanoj temi.

Struktura ispitne cjeline *Pisanje* prikazana je u tablici 3.

Tablica 3. Struktura ispitne cjeline *Pisanje*

ISPITIVANI ISHODI	VRSTA ZADATAKA	VRSTA TEKSTA	BROJ ZADATAKA
• u skladu s tekstnom vrstom razviti zadanu temu prema sadržajnim odrednicama te obrazložiti gledišta i potkrijepiti argumente pojašnjenjima ili primjerima • u skladu s tekstnom vrstom smisleno i logički organizirati rečenice i odlomke u tekstu te se pritom koristiti uobičajenim načinima i sredstvima za povezivanje i strukturiranje teksta • upotrijebiti prikladne i pravopisno ispravne leksičke strukture • ispravno upotrijebiti složenije gramatičke strukture	oblikovati dug i složen pisani tekst (od 200 do 250 riječi)	raspravljački esej (eng. <i>argumentative</i> ili <i>for and against essay</i>)	1

1.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

1.4.1. Trajanje ispita

Ispit na višoj razini traje ukupno **180 minuta**.

Za rješavanje ispitne cjeline *Čitanje* predviđeno je **70 minuta**.

Za rješavanje ispitne cjeline *Slušanje* predviđeno je približno **35 minuta** uključujući i 5 minuta za označavanje odgovora na list za odgovore.

Za rješavanje ispitne cjeline *Pisanje* predviđeno je **75 minuta**.

Vremenik provedbe ispita bit će objavljen na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

1.4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj su tri ispitne knjižice s pripadajućim listovima.

Čitanje

Pristupnik uzima odgovarajuću ispitnu knjižicu i pripadajući list za odgovore.

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima ispitne cjeline *Čitanje* pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

Slušanje

Pristupnik uzima odgovarajuću ispitnu knjižicu i pripadajući list za odgovore.

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadatcima ispitne cjeline *Slušanje* pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

Provedba ispitne cjeline *Slušanje*:¹¹

- Rješavanje ovoga dijela ispita traje oko 35 minuta uključujući i vrijeme za označavanje odgovora na list za odgovore.
- Prije slušanja teksta predviđene su kratke stanke za čitanje skupine zadataka.
- Svaki se tekst sluša dva puta.
- Dok sluša tekstove, pristupnik označava odgovore u ispitnu knjižicu, a na kraju ima 5 minuta da svoje odgovore označi na listu za odgovore.

Pisanje

Pristupnik uzima odgovarajuću ispitnu knjižicu sa stranicama lista za čistopis, list za koncept i dva lista za ocjenjivače (1 i 2).

U zadatku pisanja pristupnik može upotrebljavati list za koncept, ali potom mora svoj esej čitko napisati na list za čistopis u ispitnoj knjižici. Sadržaj lista za koncept ne boduje se. Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s nula (0) bodova.

Ako pristupnik pogriješi u bilo kojem dijelu ispita, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti skraćeni potpis pokraj točnoga odgovora. Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.

1.4.3. Pribor

Tijekom pisanja svih dijelova ispita dopuštena je upotreba samo kemijske olovke kojom se piše plavom ili crnom bojom i koja se ne može brisati, a nije dopuštena upotreba korektora ni rječnika.

¹¹ Nakon što dežurni nastavnik pristupniku ili pristupnicima pročita upute za ovu ispitnu cjelinu, uključuje uređaj za reprodukciju snimke i ne zaustavlja je do kraja provedbe ove ispitne cjeline. Snimka uključuje upute za rješavanje zadataka, sve predviđene stanke za čitanje zadataka prije slušanja teksta, tekstove za prvo i ponovljeno slušanje te petominutnu stanku za označavanje odgovora na listu za odgovore. Pristupnik stoga treba pažljivo slušati upute na snimci.

1.5. OPIS BODOVANJA

U ispitu na višoj razini moguće je ostvariti ukupno **85** bodova. Bodovi u svakoj od triju ispitnih cjelina čine u konačnome rezultatu jednu trećinu.

Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitu prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitu

ISPITNA CJELINA	BROJ BODOVA	UDIO
Čitanje	40	1/3
Slušanje	25	1/3
Pisanje	20	1/3
UKUPNO	85	1

Prema navedenim udjelima 40 bodova ispitne cjeline *Čitanje* vrednuje se kao 25 bodova ispitne cjeline *Slušanje* ili 20 bodova ispitne cjeline *Pisanje*.

Konačan rezultat izračunava se na sljedeći način:

(postignuti bodovi *Čitanje* / **40** + postignuti bodovi *Slušanje* / **25** + postignuti bodovi *Pisanje* / **20**) * 85/3.

1.5.1. Bodovanje ispitne cjeline *Čitanje*

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **40** bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

1.5.2. Bodovanje ispitne cjeline *Slušanje*

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **25** bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

1.5.3. Bodovanje ispitne cjeline *Pisanje*

Bodovi: Ova ispitna cjelina donosi ukupno 20 bodova.

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s nula (0) bodova.

Esej se boduje prema **ljestvici** koja uključuje četiri osnovna kriterija (v. tablicu 5.):

1. *Izvršenje zadatka*
2. *Koherenciju i koheziju*
3. *Vokabular*
4. *Gramatiku.*

Kriteriji i elementi za bodovanje eseja u ispitu državne mature izvedeni su i prilagođeni iz ilustrativnih ljestvica ZEROJ-a za vrednovanje izvještaja i sastavaka, razvijanja teme, dosljednosti i povezanosti, opsega vokabulara i sposobnosti korištenja vokabulara te gramatičke ispravnosti.¹²

Izvršenje zadatka

Kriterij *Izvršenje zadatka* odnosi se na dva glavna elementa:

- **Razrada zadane teme**

Prvi se element odnosi na razrađenost zadanih sadržajnih odrednica i oblik eseja s uvo-
dom, glavnim dijelom i zaključkom.

- **Argumentacija**

Drugi se element odnosi na to jesu li gledišta obrazložena argumentima i potkrijepljena
pojašnjenjima ili primjerima.

Koherencija i kohezija

Koherencija se odnosi na pitanje:

- Kojom se lakoćom može pratiti slijed pristupnikovih misli?

Kohezija se odnosi na pitanja:

- Koliko se pristupnik koristi pravilima o strukturiranju odlomka u svrhu organizira-
noga iznošenja svojih misli?
- Koliko i kako se pristupnik koristi kohezivnim sredstvima¹³ u svrhu povezivanja svojih
misli?

¹² v. ZEROJ, str. 63, 115., 116. i 117., 128. i 129.

¹³ Kohezivna sredstva gramatička su i semantička sredstva koja povezuju rečenice, tj. iskaze unutar teksta (npr. zamjenice, glagolska vremena, leksičke veze, ponavljanja rečeničnih struktura, komparacija, rečenični veznici, konektori itd.).

Vokabular

Kriterij *Vokabular* odnosi se na dva glavna elementa:

- **Raspon**

Kakav je raspon vokabulara? U kojoj mjeri pristupnik ponavlja iste riječi i izraze?

- **Točnost**

U kojoj mjeri pogreške u upotrebi i/ili pravopisu utječu na razumijevanje teksta?

Gramatika

Kriterij *Gramatika* odnosi se na dva glavna elementa:

- **Raspon**

Koristi li se pristupnik raznovrsnim gramatičkim strukturama ili se oslanja na upotrebu vrlo jednostavnih struktura?

- **Točnost**

Do koje mjere pogreške u upotrebi/obliku utječu na razumijevanje teksta?

Navedeni se kriteriji detaljno opisuju nizom opisivača.

Ljestvica za bodovanje pisanoga teksta na višoj razini prikazana je u tablici 5.

Tablica 5. Ljestvica za bodovanje pisanoga teksta na višoj razini

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	KOHERENCIJA I KOHEZIJA	VOKABULAR	GRAMATIKA
5	- Sve četiri sadržajne odrednice (uvod, dvije strane glavnoga dijela i zaključak) relativno su jednako razrađene. - Gledišta su dosljedno obrazložena i potkrijepljena.	- Jasan je tijek misli. - Odlomci su učinkovito strukturirani. - Učinkovita je upotreba kohezivnih sredstava.	- Širok je raspon vokabulara za izvršenje zadatka. - Pojavljaju se manje pogreške u upotrebi/obliku/ pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.	- Širok je raspon struktura za izvršenje zadatka. - Pojavljaju se manje pogreške u upotrebi/obliku/ pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
4	- Sve su sadržajne odrednice razrađene, ali nejednako (uvod ili zaključak su nepotpuni). - Gledišta su uglavnom dobro obrazložena i potkrijepljena.	- Uglavnom je jasan tijek misli. - Odlomci su dobro strukturirani. - Dobra je upotreba kohezivnih sredstava.	- Vrlo je dobar raspon vokabulara za izvršenje zadatka. - Pojavljaju se pogreške u upotrebi/obliku/ pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.	- Dobar je raspon struktura za izvršenje zadatka. - Pojavljaju se pogreške u upotrebi/obliku, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
3	- Jedna sadržajna odrednica (uvod ili zaključak ili jedna strana glavnoga dijela) nije razrađena (ili i uvod i zaključak su nepotpuni). - Gledišta su dostatno obrazložena i potkrijepljena.	- Ponekad je nejasan tijek misli. - Dostatno je strukturiranje odlomaka. - Zadovoljavajuća je upotreba kohezivnih sredstava.	- Dobar je raspon za izvršenje zadatka. - Pogreške u upotrebi/obliku/ pravopisu ponekad utječu na lako razumijevanje.	- Općenito se oslanja na jednostavne strukture. - Pogreške u upotrebi/obliku ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	KOHERENCIJA I KOHEZIJA	VOKABULAR	GRAMATIKA
2	- Dvije sadržajne odrednice (uvod i zaključak) nisu razrađene ili jedna sadržajna odrednica nije razrađena, a druga je nepotpuna. - Gledišta su nedostatno obrazložena i potkrijepljena. - Neprikladan je oblik teksta. - Procjena izvršenosti zadatka ponekad je otežana zbog jezičnih pogrešaka.	- Često je nejasan tijek misli. - Ograničeno je strukturiranje odlomaka. - Ograničena je upotreba kohezivnih sredstava.	- Dostatan je raspon za izvršenje zadatka. - Pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu ponekad uzrokuju teškoće u razumijevanju teksta.	- Često se oslanja na upotrebu jednostavnih struktura. - Pogreške u upotrebi/obliku ponekad uzrokuju teškoće u razumijevanju teksta.
1	- Tri sadržajne odrednice nisu razrađene: npr. uvod, zaključak i jedna strana glavnoga dijela ili esej nije povezan s temom. - Gledišta nisu jasno izložena, obrazložena ili potkrijepljena. - Procjena izvršenosti zadatka često je onemogućena zbog jezičnih pogrešaka.	- Uglavnom je nejasan tijek misli. - Nedostatno je strukturiranje odlomaka. - Nedostatna je upotreba kohezivnih sredstava.	- Raspon je nedostatan za zadanu temu. - Pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu često onemogućuju razumijevanje teksta.	- Raspon je vrlo ograničen. - Pogreške u upotrebi/obliku često onemogućuju razumijevanje teksta.
0	Sadržaj teksta ne odnosi se ni u jednome svojem dijelu na postavljeni zadatak. Tekst je uglavnom nerazumljiv. Razrađeno je manje od jedne sadržajne odrednice. Tekst sadrži manje od 70 riječi.			

Napomene

Ako su opisivači unutar pojedinoga kriterija (Izvršenje zadatka, Koherencija i kohezija, Vokabular i Gramatika) na različitoj razini, primjenjuje se niža razina, npr. ako raspon vokabulara zasluži 5 bodova, a točnost vokabulara 4 boda, tekst će za kriterij Vokabular dobiti 4 boda.

Tekst koji je dobio dva (2) boda za kriterij Izvršenje zadatka ne može dobiti više od četiriju (4) bodova na svakome od ostalih kriterija.

Tekst koji je dobio jedan (1) bod za kriterij Izvršenje zadatka zbog nedovoljne duljine ne može dobiti više od triju (3) bodova na svakome od ostalih kriterija.

Tekst koji je dobio jedan (1) bod za kriterij Izvršenje zadatka zbog neobrazloženih gledišta ili zato što je često teško razumljiv ne može dobiti više od jednoga (1) boda na svakome od ostalih kriterija.

Tekst koji je dobio nula (0) bodova za kriterij Izvršenje zadatka zbog nedovoljne duljine ne može dobiti više od jednoga (1) boda na svakome od ostalih kriterija.

Brojenje riječi

Riječ podrazumijeva sve zasebne elemente teksta odvojene prazninom.

Skraćenice (npr. *I'm, isn't*) broje se kao jedna riječ.

Ne broje se riječi u ponavljanjima, nabranjima i ulomcima koji se ne odnose na zadatak.

Tekstovima nedovoljne duljine oduzimaju se bodovi u okviru kriterija *Izvršenje zadatka* na sljedeći način:

- 1 bod za 170 do 199 riječi
- 2 boda za 140 do 169 riječi
- 3 boda za 110 do 139 riječi
- 4 boda za 70 do 109 riječi.

Minimalan broj bodova za kriterij *Izvršenje zadatka* jest nula (0).

Tekst koji ima manje od 70 riječi o zadanoj temi dobiva nula (0) bodova i ne boduje se s obzirom na preostale kriterije.

Tekst smije imati i više od 250 riječi o zadanoj temi, ali se za njih ne dobivaju dodatni bodovi.

1.6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome poglavlju navedeni su primjeri različitih vrsta zadataka iz ispitnih cjelina *Čitanje* (*Reading Paper*), *Slušanje* (*Listening Paper*) i *Pisanje* (*Writing Paper*).¹⁴ Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa, točan odgovor, ispitivani ishod i način bodovanja.

1.6.1. Primjer zadatka povezivanja iz ispitne cjeline *Čitanje*

Task 1

Questions 1–12

You are going to read an article in which people talk about sports instructors they knew. For each question (1–12), choose one person from **A–F**. Mark your answer on the answer sheet. There is an example at the beginning (**O→A**).

Sports Instructors

Most of us had sports instructors at school. Can you remember them? We asked some people to tell us their memories of their sports instructors.

A ALAN

Mr Evans, the rugby teacher, was a former member of the military. He was an extremely fit person and demanded exactly the same of everyone who was in the team. Our training sessions were a total nightmare, as he would push us to the limit. It was a really punishing schedule. Nevertheless, all the effort eventually paid off. We went from being completely rubbish to being one of the top teams in the area, which demonstrates what an effective coach he was.

B BELLA

Mrs Campbell was near retirement age. Not only that, but she also had a bad leg which made her walk rather awkwardly. We thought it was hilarious when we found out that she was going to be our squash teacher. However, she was a truly amazing person. Her example inspired me to study to become a physical education teacher. I remember that she always used to bring fruit for us to eat after matches, which was a nice touch.

C CHRIS

I will always remember my old handball coach at primary school. He had us playing systems that nobody else had used for decades and our physical workouts always left us short on stamina. It was no wonder that we got thrashed every week. Some of the kids' parents used to get really angry with him. Sometimes he would make small alterations in response to their criticisms, but it would never last for long. Amazingly, he even had a coaching certificate.

D DORA

I played quite a bit of sport when I was a kid. One of the things that I used to do was table tennis training. My trainer was absolutely brilliant at showing us how to play all the various shots. It was from her that I learnt all about the vital role played by nutrition in sport. She wanted me to turn professional. She said that she thought I could go far in the sport. However, Mum, who had the final say, insisted I went to university to study medicine.

¹⁴ Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja na poveznicama *Provedeni ispiti* i *Ogledni ispit*.

E ED	F FLORENCE
Our basketball coach had a really big job on his hands, because at our school basketball was definitely a minority sport. He was influenced by foreign trainers in his thinking and liked to try out the latest strategies. One of the most interesting things about him was that he expected us to get good marks in our school studies too. If we didn't, we would be off the team. This is because he wanted us to make the greatest possible progress not only as players but also as individuals.	The hockey trainer was desperate to win at all costs. She would get mad and yell at us if we didn't, which admittedly, wasn't that often. She treated us as if we were soldiers and she was the commanding officer. It wasn't what we had expected. Sometimes, we even had to stay behind and pick up litter if we had lost a match. At one point, her unpopularity was so great that some of the players threatened to report her to the principal. She calmed down a bit after that.
Which person talks about a sports instructor who... 0 used to be in the armed forces? 1 taught them about eating healthily? 2 had poor results? 3 would punish players for defeats? 4 was better than expected? 5 thought subject grades were equally important? 6 emphasised physical condition? 7 taught a sport where it wasn't popular? 8 used out-of-date tactics? 9 had an influence on their career? 10 was good at demonstrating what to do? 11 was forced to change their approach by the players? 12 brought about a dramatic improvement in results?	

TOČNI ODGOVORI: 0 A, 1 D, 2 C, 3 F, 4 B, 5 E, 6 A, 7 E, 8 C, 9 B, 10 D, 11 F, 12 A

ISPITIVANI ISHOD: razlikovati pojedine informacije

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 12 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.2. Primjer zadatka višestrukoga izbora iz ispitne cjeline *Slušanje*¹⁵

Task 2

Questions 6–13

You will hear people talking in eight situations. For each question (6–13), choose the correct answer (A, B or C). You will hear each recording twice.

6 You hear a woman talking about a film she saw. What does she say about it?

- A** It is original.
- B** It is a comedy.
- C** It is moving.

7 You hear a student talking about exam Preparation. According to the student, preparation is important

- A** to learn lessons.
- B** to reduce pressure.
- C** to avoid disappointment.

8 You hear a woman talking about her shyness. She overcame it

- A** by becoming less self-conscious.
- B** by having a boyfriend.
- C** by learning to like herself.

9 You hear two people talking. What is the main topic of their discussion?

- A** Oil reserves.
- B** Food production.
- C** The growing population.

10 You hear a man talking about his summer job. Why does he do it?

- A** To be in the countryside.
- B** To earn money.
- C** To socialize.

11 You overhear two friends talking in a shopping mall. Where do they go?

- A** To a shoe shop.
- B** To a furniture store.
- C** To a café.

12 You hear a man talking about running a marathon. He gave up because

- A** he didn't have the strength to continue.
- B** he suffered an injury.
- C** he had run far enough.

13 You hear a woman talking about what she did last night. She says she went to

- A** a club.
- B** a restaurant.
- C** a bar.

¹⁵ Tekstovi za ovaj zadatak nalaze se na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja, na snimci Track 4 ispita Engleski jezik (viša razina) provedenoga u školskoj godini 2011./2012. u ljetnome roku.

TOČNI ODGOVORI: 6 C, 7 B, 8 A, 9 A, 10 C, 11 C, 12 A, 13 B

ISPITIVANI ISHODI: odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 8 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.3. Primjer kombiniranoga zadatka višestrukoga izbora i dopunjavanja iz ispitne cjeline Čitanje

Task 4

Questions 25–32

Read the text below.

For each question (25–32), choose the answer (A, B, C or D) that best completes the sentence.

Mark your answer on the answer sheet.

There is an example at the beginning (0 → A).

Columbo – a TV series

When you first saw him, Lieutenant Columbo looked like a vagabond that had just come (0) ____ the street. With his rumpled raincoat, (25) ____ disarmingly polite homicide detective seemed to chomp on the same short cigar on a daily basis. His hair was always messy and his facial expression a mix of curiosity and contempt. (26) ____, beneath this faintly comical exterior was probably the most dogged investigator in the Los Angeles Police Department.

Columbo was often (27) ____ on to investigate high profile murders that involved the rich and famous. At first, cunning murderers were often amused by him, distracted by his mannerisms and apparent air of confusion, which let their defence down. His trademark was to tell them that he was done with his investigation, then he (28) ____ move towards the door, turn back and say, "Oh, just one last question". And you can bet that's the question they were sure he wouldn't (29) _____. In one moment, they go from being certain they'll (30) ____ away with their crime to knowing they've been caught!

Lieutenant Columbo's wife (31) ____ a very important role but she was never seen. Columbo was always talking about things his wife (32) ____ told him or what little chore she wanted him to do on his way home.

0

A off

B on

C of

D from

25

A so

B such

C these

D this

26

A However

B Indeed

C Furthermore

D Despite

27
A put B asked C called D told
28
A should B would C could D will
29
A be asking B have been asking C be asked D have been asked
30
A go B come C turn D get
31
A did B acted C played D made
32
A had B has C have D having

TOČNI ODGOVORI: 0 A, 25 D, 26 A, 27 C, 28 B, 29 A, 30 D, 31 C, 32 A

ISPITIVANI ISHODI: predvidjeti prikladne leksičke i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 8 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.4. Primjer kombiniranoga zadatka povezivanja i dopunjavanja riječima iz ispitne cjeline Čitanje

Task 5

Questions 33–40

Read the text below.

For each question (33–40) choose the answer (A–K) that best completes the sentence.

There are **three** options that you do **not** need. Mark your answer on the answer sheet.

There is an example at the beginning (0→L).

Multi-tasking

Your computer screen shows you have eight different websites open, along (0) ____ two email accounts, three documents, a spreadsheet and one social networking site. You seem to be working on at (33) ____ five different things and just as you get into one of them, you get an email. And you move onto that one instead. And it's not just (34) ____ work where the trend for multi-tasking is increasing.

On average, people do this (35) ____ two hours each day. Doing two things at once makes us feel as (36) ____ we're somehow saving time. Yet there's still a nagging feeling that finishing one job before starting another might be more efficient. We are led to believe that trying to juggle too much at the same time means we don't pay (37) ____ attention to each task.

Multi-tasking is hardest when the tasks are similar (38) ____ each other, but a bit easier if they are different. Chatting on the phone and writing an email is difficult because they both involve similar thinking processes in (39) ____ to generate meaningful sentences. Talking while playing the piano isn't as hard. The intriguing thing about multi-tasking is that although it can increase our cognitive load, many of (40) ____ still can't resist working in this way. So multi-tasking may have its downsides, but it isn't always bad.

- A at
- B enough
- C for
- D in
- E least
- F of
- G order
- H though
- I to
- J too
- K us
- L with

TOČNI ODGOVORI: 0 L, 33 E, 34 A, 35 C, 36 H, 37 B, 38 I, 39 G, 40 K

ISPITIVANI ISHODI: predvidjeti prikladne leksičke i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 8 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.5. Primjeri zadataka esejskoga tipa iz ispitne cjeline *Pisanje*

Primjer zadatka raspravljačkoga eseja s dva zadana gledišta:

Write an essay of **200–250** words.
Your essay must have an introduction, body and conclusion.
Some think computer technology offers many new solutions for schools. Others think it just creates new problems.
Discuss both these views and give your own opinion.

Primjer zadatka raspravljačkoga eseja s jednim zadanim gledištem:

Write an essay of **200–250** words.
Your essay must have an introduction, body and conclusion.
Some people say that shopping online is far more practical than shopping in stores.
Discuss arguments for and against this view and give your own opinion.

- **ISPITIVANI ISHODI:** u skladu s tekstnom vrstom razviti zadanu temu prema sadržajnim odrednicama, obrazložiti gledišta i potkrijepiti argumente pojašnjenjima ili primjerima; u skladu s tekstnom vrstom smisleno i logički organizirati rečenice i odlomke u tekstu te se pritom koristiti uobičajenim načinima i sredstvima za povezivanje i strukturiranje teksta; upotrijebiti prikladne i pravopisno ispravne leksičke strukture; ispravno upotrijebiti složenije gramatičke strukture
- **BODOVANJE:** prema ljestvici za bodovanje pisanoga teksta na višoj razini¹⁶, ukupno 20 bodova

¹⁶ v. tablicu 5. i poglavlje 1.7.4. *Primjeri bodovanoga eseja*

1.7. PRIPREMA ZA ISPIT

Da bi se uspješno pripremili za ispit državne mature iz Engleskoga jezika, pristupnici bi trebali detaljno proučiti ispitni katalog.

Nastavnicima napominjemo da se priprema pristupnika za ispit ne razlikuje znatno od svakodnevnoga poučavanja. Nastavne metode koje nastavnik upotrebljava u svakodnevnome nastavnom procesu mogu se upotrebljavati i tijekom pripremanja pristupnika za polaganje ispita. Nužno je pronaći odgovarajući odnos između poučavanja i uvježbavanja zadataka za ispit. Naglasak bi svakako trebao biti na poučavanju, a ne isključivo na pripremanju za polaganje ispita.

Literatura za pripremu ispita državne mature iz Engleskoga jezika jesu udžbenici i priručnici koje je propisalo i odobrilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

1.7.1. Priprema za ispitnu cjelinu Čitanje

Priprema pristupnika za ispitnu cjelinu *Čitanje* temelji se na nekoliko načela važnih za uspješno poučavanje toga područja. Kod pristupnika treba razvijati naviku čitanja i poticati ih da što više i češće čitaju različite vrste tekstova. Također, treba ih poticati da se usredotoče na sadržaj teksta. Značenje i poruka teksta jednako su važni kao i jezični sadržaji koji se nalaze u tekstu. Važan je čimbenik uspješnosti čitanja razvijanje sposobnosti predviđanja. Pogled na tekst (naslov, podnaslov, izgled teksta) omogućuje pristupnicima da shvate o čemu je riječ i prije nego što počnu čitati tekst.

Tijekom nastavnoga procesa pristupnici uglavnom imaju mnogo mogućnosti za uvježbavanje čitanja. Često se pristupnicima zadaje da čitaju samostalno kod kuće. Očekuje se da će pristupnici riješiti zadane vježbe, ali svakako treba predvidjeti vrijeme u nastavnome procesu u kojemu bi se uvježbavale vještine specifične za ispitnu cjelinu *Čitanje*. Pristupnike treba prije svega upoznati s vrstama zadataka u ispitu i postupcima za uspješno rješavanje tih vrsta zadataka. S pristupnicima treba posebno uvježbavati razumijevanje nepoznatih riječi uz pomoć konteksta, tvorbe riječi (npr. prefiksi i sufiksi) i sl. Poznavanje organizacije i strukture teksta (podjela na odlomke, elementi koherencije i kohezije, struktura odlomka) također pomaže pristupnicima u razumijevanju teksta.

Za uspješno rješavanje zadataka višestrukoga izbora pristupnici trebaju nakon izbora određenoga odgovora u tekstu pronaći odgovarajuće argumente.

Za uspješno rješavanje zadataka povezivanja pristupnici trebaju pažljivo pročitati natuknice (*prompts*) i potražiti u tekstu/tekstovima ključne riječi ili fraze koje povezuju natuknice i tekst/tekstove.

Za uspješnost u ispitnoj cjelini *Čitanje* nije potrebno razumjeti sve riječi i gramatičke strukture. Potrebno je razumjeti ključne riječi i odvojiti bitne od nebitnih informacija.

Pristupnicima također treba skrenuti pozornost na ispravnu raspodjelu vremena za rješavanje pojedinih zadataka. Nikako se ne bi smjelo dogoditi da pristupnici nemaju do-

voljno vremena za rješavanje svih zadataka jer su previše vremena utrošili na rješavanje pojedinoga zadatka.

Kako biti uspješan u rješavanju zadataka čitanja?

Pristupnicima se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za svaki zadatak
- pozorno čitanje teksta/tekstova i pitanja u određenome zadatku
- primjena odgovarajuće strategije za pojedinu vrstu zadatka
- rješavanje zadataka koje nije riješio tijekom prvoga čitanja
- pozorno označavanje odgovora na listu za odgovore.

1.7.2. Priprema za ispitnu cjelinu *Slušanje*

Priprema pristupnika za ispitnu cjelinu *Slušanje* temelji se na nekoliko načela važnih za uspješno poučavanje toga područja. Pristupnici trebaju u razredu što više i češće uvježbavati zadatke slušanja. Važno je pomagati pristupnicima da se odgovarajuće pripreme za zadatke i razvijati kod njih svijest o korisnosti ponovnoga slušanja zvučnih zapisa.

Također, iznimno je važno od samoga početka graditi samopouzdanje pristupnika.

To se prije svega postiže informiranjem pristupnika o tome što se od njih očekuje u ispitnoj cjelini *Slušanje* (*Što se ispituje?*¹⁷) i o vrstama zadataka kojima se ispituje razumijevanje teksta slušanjem¹⁸.

Pristupnike treba upozoriti na nužnost pozornoga čitanja uputa prije rješavanja zadataka. Također, treba ih upozoriti da je vrijeme predviđeno za čitanje uputa iznimno važno za uspješno rješavanje zadataka. Upute sadrže bitne informacije o temi koju će pristupnici slušati i o tome što se od njih očekuje u pojedinome zadatku.

Pristupnicima svakako treba skrenuti pozornost na to da razumijevanje svake riječi tijekom slušanja nije potrebno. Pristupnici moraju obratiti pozornost samo na one informacije koje su ključne za razumijevanje.

Kako biti uspješan u rješavanju zadataka slušanja?

Pristupnicima se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa, pitanja i ponuđenih odgovora svakoga zadatka
- tijekom drugoga slušanja rješavanje onih zadataka koje nije riješio tijekom prvoga slušanja
- pozorno označavanje odgovora na listu za odgovore.

¹⁷ v. poglavlje *Obrazovni ishodi*

¹⁸ v. poglavlje *Struktura ispita*

1.7.3. Priprema za ispitnu cjelinu *Pisanje*

Priprema pristupnika za ispitnu cjelinu *Pisanje* temelji se na nekoliko načela važnih za uspješno poučavanje toga područja. Pristupnici trebaju razvijati naviku pisanja, tj. što više i češće uvježbavati pisanje različitih vrsta tekstova. Važno je nakon svakoga zadatka dati pristupnicima povratnu informaciju o uspješnosti njihova rada i tako provoditi vrednovanje za učenje. S obzirom na to da je davanje povratne informacije vrlo zahtjevan i dugotrajan posao, svakako treba razmotriti mogućnost da si povratnu informaciju pristupnici daju međusobno (vrednovanje kao učenje), što se pokazalo iznimno učinkovitim.

Pristupnici trebaju obratiti posebnu pozornost na čitanje i raščlambu zadatka. Neispunjavanje dijela zadatka može znatno umanjiti uspješnost pristupnika u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje* uključuje i poznavanje konvencija tekstnih vrsta, npr. različitih vrsta eseja, pisma, izvješća i sl. Pristupnike je moguće upoznati s osnovnim karakteristikama tekstnih vrsta opisom i analizom primjera (modela).

Veliki broj pristupnika treba pomoć u planiranju pisanoga teksta jer vrlo često nisu uvjereni u svrhovitost toga planiranja. Pristupnike treba uputiti na povezanost planiranja i uspješnosti izvršenja zadatka. Analiza nekoliko primjera može vrlo uspješno pojasniti tu povezanost.

Pristupnike također treba upozoriti na nužnost provjere i eventualnih ispravaka prije predaje završne inačice pisanoga teksta. Rad u paru i međusobno komentiranje pisanoga teksta (vrednovanje kao učenje) tijekom uvježbavanja pokazalo se vrlo učinkovitim metodom. Korisno je pristupnicima ograničiti vrijeme za rješavanje zadatka. Ispravno raspoređivanje vremena jedan je od ključnih čimbenika za uspjeh u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Kako biti uspješan u zadatku pisanja?

Pristupnicima se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za izvršenje zadatka
- razmišljanje o zadanoj temi i bilježenje misli
- organiziranje misli i pisanje koncepta u natuknicama
- pisanje cjelovitoga teksta o zadanoj temi
- čitanje teksta i provjera je li zadatak u potpunosti izvršen
- ponovno čitanje teksta i provjera jesu li zadovoljeni ostali kriteriji prema ljestvici za bodovanje.

Prije ispita

1. Proučite ljestvicu za bodovanje.

- Ljestvica u tablici 5. pokazuje što se boduje u eseju.

- Ljestvica ima četiri kriterija: *Izvršenje zadatka*, *Koherenciju i koheziju*, *Vokabular* i *Gramatiku*.
- Proučite objašnjenja ljestvice za bodovanje kako biste znali što trebate učiniti.

Trebate:

- razraditi četiri sadržajne odrednice: napisati uvod, glavni dio (s dvama različitim gledištima ili prednostima i nedostacima jednoga gledišta) i zaključak (vidi kriterij *Izvršenje zadatka*)
- u glavnome dijelu obrazložiti gledišta i potkrijepiti argumente primjerima (vidi kriterij *Izvršenje zadatka*)
- poredati svoje misli logičnim slijedom koji je lako pratiti (vidi kriterij *Koherencija i kohezija*)
- povezati svoje misli tako da pomognete čitatelju lakše ih pratiti (vidi kriterij *Koherencija i kohezija*)
- podijeliti glavni dio u prikladne odlomke (vidi kriterij *Koherencija i kohezija*)
- upotrebljavati prikladan vokabular za izražavanje svojih misli (vidi kriterij *Vokabular*)
- upotrebljavati prikladne gramatičke strukture (vidi kriterij *Gramatika*).

2. Proučite zadatak u oglednome ispitu i provedenim ispitima.

Ogledni ispit i provedene ispite državne mature iz Engleskoga jezika možete naći na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

A. U uputama piše: *Write an essay*.

Napišite uvod, glavni dio i zaključak. **Nemojte** pisati u jednome dugom odlomku, bez uvoda ili zaključka. U tome slučaju esej neće moći dobiti više od dvaju (2) bodova za kriterij *Izvršenje zadatka* ni više od četiriju (4) bodova na svakome od ostalih kriterija (*Koherencija i kohezija*, *Vokabular* i *Gramatika*). Ako ne napišete uvod ili zaključak, esej neće moći dobiti više od triju (3) bodova za kriterij *Izvršenje zadatka*.

B. U uputama piše: *Write an essay of 200-250 words*.

Nemojte napisati manje riječi jer ćete izgubiti bodove za kriterij *Izvršenje zadatka*. **Nemojte** napisati puno više riječi od zadanoga broja jer postoji mogućnost da napišete nešto što nije povezano s temom ili ponovite već rečeno zbog čega ćete izgubiti bodove za kriterij *Izvršenje zadatka* i možda nećete imati dovoljno vremena završiti esej.

C. U uputama je zadana tema eseja.

Držite se teme. Esaj koji ne obrađuje zadanu temu bit će bodovan s nula (0) bodova. **Ne ponavljajte** dijelove teksta koje ste već napisali.

Ako esaj u maloj mjeri obrađuje zadanu temu ili sadrži puno toga što nije bitno za nju, neće moći dobiti više od jednoga (1) boda za kriterij *Izvršenje zadatka* niti će moći dobiti više od jednoga (1) boda na svakome od ostalih kriterija.

D. U uputama je zadana vrsta eseja.

Uputa raspravljačkog eseja s dva zadana gledišta glasi: *Discuss both these views and give your own opinion.*

Uputa raspravljačkog eseja s jednim zadanim gledištem glasi: *Discuss arguments for and against this view and give your own opinion.*

U uputama raspravljačkog eseja s dva zadana gledišta od Vas se traži:

- da raspravite dva različita gledišta, tj. da navedete argumente za jedno, a potom i drugo gledište
- da izrazite vlastito mišljenje.

U uputama raspravljačkog eseja s jednim zadanim gledištem od Vas se traži:

- da obrazložite prednosti i nedostatke jednoga gledišta, tj. da navedete argumente za to gledište i protiv toga gledišta
- da izrazite vlastito mišljenje.

Napišite esej koji razrađuje sve sadržajne odrednice.

U raspravljačkome eseju zadana su dva gledišta. Ako su zadana dva gledišta, ne raspravljajte samo o jednome gledištu. Navedite argumente za oba gledišta.

U raspravljačkome eseju zadano je jedno gledište. Ako je zadano jedno gledište, navedite argumente za to gledište i protiv toga gledišta.

Nemojte obrazložiti samo prednosti toga gledišta, već i njegove nedostatke. U protivnom, esej neće moći dobiti više od triju (3) bodova za kriterij *Izvršenje zadatka*.

Izrazite vlastito mišljenje. Ako to ne učinite, esej neće moći dobiti više od triju (3) bodova za kriterij *Izvršenje zadatka*.

3. Proučite primjere eseja i komentare.

Primjere eseja i komentare možete naći na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja¹⁹ (www.ncvvo.hr). Na temelju tih primjera možete vidjeti koliki su broj bodova dobili eseji za svaki kriterij na ljestvici za bodovanje uz obrazloženje. Učite iz tuđih pogrešaka.

4. Vježbajte.

Odaberite nekoliko tema i pišite o njima. Izbrojite riječi da dobijete predodžbu o tome što možete reći u 200 do 250 riječi.

Pišite esej 75 minuta (toliko vremena imate za pisanje eseja) kako biste vidjeli koliko će Vam vremena trebati za pisanje od 200 do 250 riječi i koliko vremena možete odvojiti za planiranje eseja prije nego što ga počnete pisati, a i za provjeravanje eseja nakon što ste ga napisali.

¹⁹ Objavljeni su u poveznici *Dodatak ispitnomu katalogu*.

Kad ispit počne

5. Pozorno pročitajte upute i temu.

O čemu točno morate pisati? Morate li raspraviti dva različita gledišta? Koja su to gledišta? Morate li navesti argumente za jedno gledište i protiv toga gledišta?

Planirajte esej prije nego što ga počnete pisati.

Esej je oblik organiziranoga pisanja. Nitko ne može napisati dobar esej, a da ga nije prethodno planirao.

Osnova je pisanja uspješnoga eseja **planiranje**.

Nemojte odmah početi pisati esej. Prvo ga planirajte. Osnova uspješnoga planiranja je **pisanje bilješki**.

6. Razmislite o čemu ćete pisati.

- Proučite temu i zadana gledišta. Što možete reći o njima? Zabilježite svoje argumente.

Ne pišite rečenice, već zabilježite natuknice.

- Proučite svoje argumente. Koje **razloge** ili **primjere** možete dati da biste ih poduprli? Zabilježite ih.
- Ako imate više toga za reći o jednome gledištu nego o drugome, usredotočite se na ono što možete reći o drugome gledištu. Ako posvetite više pozornosti jednomu od gledišta, esej neće moći dobiti više od četiriju (4) bodova za kriterij *Izvršenje zadatka*.

Jako je važno posvetiti neko vrijeme pronalaženju argumenata i potpore. Kada budete zadovoljni svojim argumentima i potporom, usredotočite se na planiranje eseja. Kada budete znali što želite reći, usredotočite se na to **kako** ćete to reći.

7. Grupirajte svoje misli.

Grupirajte svoje misli na sljedeći način:

- jedno gledište – drugo gledište
- argumenti za jedno gledište – argumenti protiv toga gledišta.

8. Poredajte svoje misli logičnim slijedom.

Na taj se način lakše slijedi Vaše argumente. Logičan slijed misli važan je za kriterij *Koherencija i kohezija*.

9. Oblikujte svoj esej u odlomcima.

Oblikujte onoliko odlomaka koliko imate gledišta o temi, uz uvod i zaključak.

Ne pišite glavni dio eseja u samo jednome odlomku. U raspravljачkom eseju s dva zadana gledišta jedan odlomak se bavi jednim gledištem i ne bi trebao sadržavati rečenice o drugome gledištu. U raspravljачkom eseju s jednim zadanim gledištem, jedan odlomak se bavi argumentima za to gledište te ne bi trebao sadržavati rečenice koje se tiču argumenata protiv toga gledišta. Drugi odlomak se bavi argumentima protiv tog gledišta te

ne bi trebao sadržavati rečenice koje se tiču argumenata za to gledište. Oblikovanje je odlomaka važno ako želite dobiti veći broj bodova za kriterij *Koherencija i kohezija*.

10. Provjerite svoj plan.

- Imaju li Vaše misli logički slijed?
- Jesu li gledišta obrazložena činjenicama? Imaju li ti argumenti logički slijed?
- Jesu li Vaši argumenti potkrijepljeni pojašnjenjima ili primjerima?
- Jesu li gledišta, argumenti i potpora grupirani u odlomke koje ćete napisati?

Kada ste poredali svoje misli logičnim slijedom i podijelili ih u odlomke, možete se usredotočiti na pisanje eseja.

Dok pišete esej

Opći savjeti

11. Napišite uvod.

- Recite čitatelju što će pisati u glavnome dijelu eseja.

Ako ćete pisati o o argumentima za jedno gledište, a zatim protiv njega, recite to čitatelju. Ako ćete prvo pisati o jednome gledištu, a onda o drugome, recite to čitatelju. Ako ne napišete uvod, esej neće moći dobiti više od triju (3) bodova za kriterij *Izvršenje zadatka*.

12. Napišite odlomke.

- Recite čitatelju o čemu će biti riječ u svakome odlomku. To je tematska rečenica.
- Naglasite svoje argumente. Jedan je način da upotrebljavate tematske rečenice, a drugi da upotrebljavate ove fraze: *The main advantage of...is ...* ili *Another important reason why... is ... A major argument against... is...*
- Povežite svoje misli na primjeren način:
  - unutar rečenica (npr. *because, while, whereas, so, although...*)
  - između rečenica (npr. *For this reason, As a result, In addition, However...*)
  - između odlomaka (npr. *A second major..., On the other hand...*).
- Završite, po mogućnosti, odlomke sa zaključkom u kojemu ćete sažeti ono što ste rekli.

To će Vam pomoći da dobijete veći broj bodova za kriterij *Izvršenje zadatka*.

Ako dobro sastavite odlomke, dobit ćete veći broj bodova za kriterij *Koherencija i kohezija*.

13. Napišite zaključak.

- U zaključku sažmite ukratko obrazloženja gledišta (argumente) o kojima ste u prethodnim odlomcima raspravljali i napišite svoje osobno mišljenje.

Ako ne napišete zaključak, esej neće moći dobiti više od triju (3) bodova za kriterij *Izvršenje zadatka*.

Ostali savjeti

14. Ostavite prostor između redaka.

Ostavite prostor između redaka kako biste mogli precrtati pogreške i napisati ispravak iznad precrtane riječi.

15. Uvucite prvi red odlomka.

Uvlačenje prvoga dijela odlomka vrlo je važno jer se po tome može jasno vidjeti gdje započinje novi odlomak.

16. Pazite na rukopis.

Čitak rukopis pomaže ocjenjivaču i ostavlja dobar dojam. Razmislite što ćete napisati, a zatim to čitko napišite.

Nakon što ste napisali esej

17. Provjerite vokabular i gramatiku.

- Provjerite vokabular.

Imate li pravopisnih pogrešaka (npr. *bed* umjesto *bad*, *then* umjesto *than*, *god* umjesto *good*)?

Provjerite jeste li zaboravili prepisati neku riječ s lista za koncept na list za čistopis.

- Provjerite gramatiku.

Imate li pogreške u sročnosti između subjekta i predikata (npr. *they... has been*; *it... were found*)? Jeste li dodali nastavak *-s/-es* na glagole u 3. licu jednine za glagolsko vrijeme *Present Simple*? Jeste li točno upotrijebili glagolska vremena? Jeste li upotrijebili upitnu konstrukciju kada niste trebali (npr. *I don't know why do they do this*, umjesto *I don't know why they do this*)?

1.7.4. Primjeri bodovanoga eseja

Some think computer technology offers many new solutions for schools. Others think it just creates new problems.

RASPRAVLJAČKI ESEJ S DVA ZADANA GLEDIŠTA

Computer technology has advanced in leaps and bounds over the past century, with no signs of slowing down. While its influence is deeply felt within all industries, however, some fear that in some cases it causes more headaches than it is worth – especially in the field of education.

The fact of the matter is that, thanks to technology, studying has become much easier, as has teaching. Someone who grows up in this day and age may never have to enter a library their entire life, as nearly all the answers they could possibly need are available right at their fingertips. Also, where calculators are permitted, students need no longer to rely on their own calculating abilities, even, which makes solving problems much quicker.

On the other hand, some fear this exact rise of technology and what it offers could be used underhandedly. A seemingly innocent watch at a distance could actually be a smartwatch up close; a calculator of slightly higher caliber can send messages wirelessly. In addition, with the rise of information sharing, so comes the rise of plagiarising, which has become more than ten times as easy, and ten times harder to counter, some will say.

In conclusion, the very advantages technology offers, such as doing assignments more easily, are what some fear will be abused. I, however, look at things a bit differently. In an age where we are privy to such a plethora of information, we should be free to use it.

Broj riječi: 229

KRITERIJ	BROJ BODOVA	OBRAZLOŽENJE
Izvršenje zadatka	5	Gledišta su dosljedno obrazložena i potkrijepljena.
Koherencija i kohezija	5	Jasan je tijek misli. Učinkovita upotreba kohezivnih sredstava.
Vokabular	5	Širok je raspon vokabulara za izvršenje zadatka. Pojavljuju se manje pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
Gramatika	5	Širok je raspon struktura za izvršenje zadatka.
UKUPNO	20	

RASPRAVLJAČKI ESEJ S DVA ZADANA GLEDIŠTA

Nowadays, people have access to all kinds of computers such as mobile phones or PCs. By integrating computers into schools, some say that they're extremely helpful while others claim otherwise.

On the one hand, computers are extremely powerful tools which can ease the lives of many, including both students and teachers. Computers can easily and safely store data, such as: exams, homeworks etc. This can decrease time consumed by teachers on creating and grading exams, making their jobs easier. Computers have the ability to replace textbooks forever, thus decreasing the weight of the bags that students have to carry and allowing them to access the textbook content wherever they are.

On the other hand, computers are still a fairly new type of technology to some people like senior school members. They will most likely have issues trying to understand how they work. That is not ideal for a place such as a school because it leads to educational inequality where some students are taught by teachers experienced on computers, while other students are taught by those who are not. Also paper for textbooks is much cheaper than computers which would conserve a lot of money that could be spent on things like food for children.

All in all, computers are an extremely useful tools which could ease the teachers job and the lives of students. But there is a learning curve to them which is unwanted in places like schools. I'm strongly for digitalising schools because IT sector is one of the largest in the world and it is imperative that teachers and students get accustomed to them because their jobs will most likely require a certain expertise in them.

Broj riječi: 280

KRITERIJ	BROJ BODOVA	OBRAZLOŽENJE
Izvršenje zadatka	4	Gledišta su uglavnom dobro obrazložena i potkrijepljena.
Koherencija i kohezija	4	Dobra je upotreba kohezivnih sredstava.
Vokabular	4	Vrlo je dobar raspon vokabulara za izvršenje zadatka. Pojavljuju se pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
Gramatika	5	Širok je raspon struktura za izvršenje zadatka. Pojavljuju se manje pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
UKUPNO	17	

Some people say that shopping online is far more practical than shopping in stores.

RASPRAVLJAČKI ESEJ S JEDNIM ZADANIM GLEDIŠTEM

Everyone agrees that shopping nowadays is a part of everyone's day to day life. However, not everyone agrees with the practicality of it. Is it preferable to completely rely on technology while shopping, or should we enjoy the traditional form of it?

The major advantage of shopping online would have to be the ease of it. Some people find shopping extremely tiring and time consuming, but doing it from the comfort of your own home surely makes it easier. Furthermore, internet provides us with numerous amounts of clothes, colors and sizes which might not be available in the stores themselves. All things considered, not having to physically go to the shopping centre and walk around the stores can only be beneficial.

On the other hand, shopping online presents numerous problems which sometimes lead to even more stress while enjoying your daily shopping. Being unable to try on the clothes you like and getting to personally touch and feel the material makes it difficult to pick the right size. Moreover, the clothing you see online on beautiful models often ends up looking and fitting your body shape completely different which can lead to the lack of confidence and a disruptive self image. In addition, shipping can not only be very time consuming but can also damage the item you have purchased.

To sum up, both online shopping and shopping in stores have their benefits. While online shopping might be easier to handle, shopping in stores is definitely much safer. In my opinion, every individual has a different body type which is always hard to satisfy. Being able to touch, feel and try on the item you have laid your eyes on makes shopping a much better experience.

Broj riječi: 290

KRITERIJ	BROJ BODOVA	OBRAZLOŽENJE
Izvršenje zadatka	5	Gledišta su dosljedno obrazložena i potkrijepljena.
Koherencija i kohezija	5	Jasan je tijek misli. Odlomci su učinkovito strukturirani.
Vokabular	5	Širok je raspon vokabulara za izvršenje zadatka. Pojavljuju se manje pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
Gramatika	5	Širok je raspon struktura za izvršenje zadatka. Pojavljuju se manje pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
UKUPNO	20	

RASPRVLJAČKI ESEJ S JEDNIM ZADANIM GLEDIŠTEM

Nowadays a lot of people prefer to do their shopping online while some say that shopping in stores is much better. Even though there are certain advantages to online shopping there are also some disadvantages.

On the one hand, doing your shopping online is much easier than going to the store. With online shopping there is no need to wait in long queues. Plus, you may shop from the comfort of your own home. Furthermore, buying things online often offers a wider variety of products. Because the shopping is done from warehouses, there are usually more options to choose from than there are at the store.

However, there is always the possibility of disappointment. Sometimes what we see online and buy is not what we get. Companies often exaggerate and use photoshop to fool the customers into buying useless junk that will end up in the trash. Moreover, there is also the problem of delivery. Depending on where the purchased item is being sent from, it may take a while for the order to arrive to its destination.

In conclusion, there are both advantages and disadvantages of online shopping. Although online shopping seems like a faster and easier way of getting what you want, there is always a chance of something going wrong. For example, not being satisfied with the end result. In my opinion, online shopping can be enjoyable and useful but only if you are sure that you are getting your money's worth.

Broj riječi: 245

KRITERIJ	BROJ BODOVA	OBRAZLOŽENJE
Izvršenje zadatka	4	Sve su sadržajne odrednice razrađene, ali nejednako/uvod je nepotpun.
Koherencija i kohezija	4	Uglavnom je jasan tijek misli. Odlomci su dobro strukturirani. Dobra je upotreba kohezivnih sredstava.
Vokabular	5	Širok je raspon vokabulara za izvršenje zadatka. Pojavljuju se manje pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
Gramatika	4	Dobar je raspon struktura za izvršenje zadatka. Pojavljuju se pogreške u upotrebi/obliku, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
UKUPNO	17	

2. OSNOVNA RAZINA ISPITA

2.1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Predmetni kurikulum s kojim je ovaj ispitni katalog usklađen strukturiran je prema sljedećim domenama: *Komunikacijska jezična kompetencija*, *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*. Sve tri domene čine uravnoteženu strukturu cjelokupnoga predmetnog kurikuluma Engleskoga jezika i polazište su obrazovnih ishoda koji se provjeravaju ispitom državne mature iz Engleskoga jezika.²⁰

Ispitom iz Engleskoga jezika na osnovnoj razini provjerava se komunikacijska jezična kompetencija u trima jezičnim djelatnostima: čitanju, pisanju i slušanju prema nastavnom planu i programu Engleskoga jezika s najmanjom satnicom u četverogodišnjim strukovnim školama i prema predmetnome kurikulumu za četverogodišnje početno učenje engleskoga jezika. Sukladno tomu ispit iz Engleskoga jezika na osnovnoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Pisanje* i *Slušanje*.

2.2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija* prema spomenutom kurikulumu. Ishodi iz domena *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*, koji su predmetnim kurikulumom predviđeni za vrednovanje naučenoga, u ispitu se posredno vrednuju kroz ishode iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija*.

2.2.1. Ispitna cjelina Čitanje

Cilj je ove ispitne cjeline ispitati pristupnikovu sposobnost samostalnoga čitanja s razumijevanjem raznovrsnih autentičnih ili u manjoj mjeri prilagođenih tekstova i provjeriti njegova znanja i vještine na receptivnoj razini.

Prema obrazovnim ishodima predmetnoga kurikuluma učenik:

- razumije tekst srednje dužine i poznate tematike pri slušanju i čitanju (SŠ (2) EJ A.4.1.):
  - pokazuje globalno i selektivno razumijevanje
  - izdvaja ključne i specifične informacije
  - primjenjuje strategije za poboljšanje razumijevanja pri slušanju i čitanju.

²⁰ v. predmetni kurikulum, poglavlje C. Struktura – domene predmetnoga kurikuluma [elektronički izvor].

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u pisanome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao teksta
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije
- zaključiti iz implicitne poruke
- utvrditi logičke i značenjske veze u tekstu
- predvidjeti sadržaj na temelju jezičnoga ustroja teksta.

Zastupljene teme i jezični sadržaji preuzeti su iz predmetnoga kurikulumu.

2.2.2. Ispitna cjelina *Pisanje*

Ovom se ispitnom cjelinom ispituju pristupnikova znanja i vještine produktivne djelatnosti pisanja u skladu sa zadanim kontekstom i svrhom komunikacijske situacije.

Prema obrazovnim ishodima predmetnoga kurikulumu učenik:

- piše strukturiran tekst srednje dužine koristeći se jezičnim strukturama srednje razine složenosti (SŠ (2) EJ A.4.6.):
  - planira strukturu i sadržaj teksta
  - organizira tekst u odlomke
  - koristi se prikladnim kohezivnim sredstvima²¹ i jezičnim strukturama srednje razine složenosti
  - primjenjuje pravopisna pravila
  - uređuje, tj. ispravlja svoj tekst.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik:

- oblikovati smislenu i logički organiziran i razumljiv tekst neformalnoga stila prema sadržajnim odrednicama i potkrijepiti glavne misli primjerima
- ispravno upotrijebiti vezna i druga jezična sredstva srednje razine složenosti primjerena tekstnoj vrsti, komunikacijskoj svrsi i odnosu između pisca i čitatelja.

²¹ Kohezivna sredstva gramatička su i semantička sredstva koja povezuju rečenice, tj. iskaze unutar teksta (npr. zamjenice, glagolska vremena, leksičke veze, ponavljanja rečeničnih struktura, komparacija, rečenični veznici, konektori itd.).

2.2.3. Ispitna cjelina *Slušanje*

U ovoj ispitnoj cjelini ispituju se pristupnikove vještine globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja slušanoga teksta izgovorenoga razgovijetnim standardnim jezikom.

Prema obrazovnim ishodima predmetnoga kurikuluma učenik:

- razumije tekst srednje dužine i poznate tematike pri slušanju i čitanju:
  - pokazuje selektivno i globalno razumijevanje
  - izdvaja ključne i specifične informacije
  - primjenjuje strategije za poboljšanje razumijevanja pri slušanju i čitanju. (SŠ (2) EJ A.4.1.)

Zastupljene teme i jezični sadržaji preuzeti su iz predmetnoga kurikuluma.

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u različitim tekstnim vrstama različite dužine:

- odrediti osnovni smisao teksta
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije
- zaključiti iz implicitne poruke.

2.3. STRUKTURA ISPITA

Ispit državne mature iz Engleskoga jezika na osnovnoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Pisanje* i *Slušanje*. U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

2.3.1. Ispitna cjelina *Čitanje*

Ova se ispitna cjelina sastoji od šest skupina zadataka vezanih za različite pisane polazne tekstove.

Vrste tekstova

Vrste tekstova uključuju različite oblike vrlo kratkih do srednje dugih govornih i razgovornih tekstova u pisanome obliku poput kraćih obavijesnih i pripovjednih tekstova: obavijesti, poruka, uputa, upozorenja, članaka, osobnih pisama, sažetaka, intervjua i slično.

Tekstovi su autentični (ili u manjoj mjeri promijenjeni), što znači da su preuzeti iz različitih autentičnih izvora poput novina, časopisa, knjiga, brošura, interneta itd. Tematski su bliski dobi, iskustvima i interesima učenika.

Jasni su sadržajno i strukturno, osobito tekstovi na temelju kojih se provjerava gramatička i leksička kompetencija učenika. U jezičnome su smislu prikladni opisanoj razini. Mogu, međutim, sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži na toj razini, ali samo ako te riječi i izrazi nisu ključni za razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadatka.

Tekstovi ukupno sadrže od 1200 do 1400 riječi.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 6.

Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadatka ispitivati, na kakvoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano za taj tekst.

Tablica 6. *Struktura ispitne cjeline Čitanje*

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak povezivanja	vrlo kratki, tematski nepovezani obavijesni tekstovi	5
2.	utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	vrlo kratki, tematski nepovezani obavijesni tekstovi	5
3.	utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	srednje dug obavijesni ili pripovjedni tekst	5
4.	utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, utvrditi logičke i značenjske veze u tekstu	kombinirani zadatak povezivanja i dopunjavanja	kratak obavijesni ili pripovjedni tekst	5
5.	predvidjeti prikladne leksičke i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatak višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora) i dopunjavanja	kratak obavijesni ili pripovjedni tekst	5
6.	predvidjeti prikladne leksičke i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatak povezivanja i dopunjavanja riječima	kratak obavijesni ili pripovjedni tekst	5

2.3.2. Ispitna cjelina *Pisanje*

Ova ispitna cjelina sadrži jedan zadatak otvorenoga tipa.

Pristupnik treba oblikovati kratak do srednje dug pisani tekst duljine od **70** do **100** riječi odgovarajući na verbalni predložak koji ima tri sadržajne odrednice (najčešće u obliku pitanja).

U uputi za pisanje preciziraju se komunikacijska situacija, tekstna vrsta, tema, potencijalni čitatelj i odnos autora teksta i čitatelja.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 7.

Tablica 7. *Struktura ispitne cjeline Pisanje*

ISPITIVANI ISHODI	VRSTA ZADATKA	VRSTA TEKSTA	BROJ ZADATAKA
oblikovati smisleno i logički organiziran i razumljiv tekst neformalnoga stila prema sadržajnim odrednicama i potkrijepiti glavne misli primjerima, upotrijebiti vezna i druga jezična sredstva srednje razine složenosti primjerena tekstnoj vrsti, komunikacijskoj svrsi i odnosu između pisca i čitatelja	oblikovati kratak do srednje dug pisani tekst srednje razine složenosti (od 70 do 100 riječi) ²²	poruka (prema sadržajnim odrednicama)	1

²² Srednje dug tekst prema predmetnome kurikulumu ima između 80 i 200 riječi, no ovdje je donja granica 70 riječi kako bi se ublažila promjena u očekivanom broju riječi između dviju uzastopnih generacija pristupnika.

2.3.3. Ispitna cjelina *Slušanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od četiriju skupina zadataka vezanih za različite izgovorene polazne tekstove.

Vrste tekstova

Vrste tekstova uključuju različite oblike kratkih govornih i razgovornih, opisnih, obavijesnih i pripovjednih tekstova poput poruka i obavijesti, kratkih priča i opisa, kratkih razgovora i slično.

Tekstovi su autentični ili malo prilagođeni. Govore ih jedan ili više izvornih govornika standardnim engleskim jezikom. Tematski su bliski ciljanoj dobnoj skupini učenika, a govore o predvidivim svakodnevnim temama.

U jezičnome su smislu prikladni opisanoj jezičnoj razini. Mogu, međutim, sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži na toj razini, ali samo ako te riječi i izrazi nisu ključni za razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadatka.

Tekstovi ukupno sadrže približno 1000 riječi.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 8.

Tablica 8. *Struktura ispitne cjeline Slušanje*

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije	zadatak povezivanja	vrlo kratki govorni tekstovi	5
2.	utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatak višestrukoga izbora	vrlo kratki razgovorni tekstovi	5
3.	razlikovati pojedine informacije	zadatak višestrukoga izbora	kratak razgovorni tekst	5
4.	razlikovati pojedine informacije	zadatak višestrukoga izbora	kratak govorni, obavijesni tekst	5

2.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

2.4.1. Trajanje ispita

Ispit na osnovnoj razini traje ukupno **105 minuta**. Ispitne cjeline *Čitanje* i *Pisanje* provode se odvojeno od ispitne cjeline *Slušanje*.

Za rješavanje ispitne cjeline *Čitanje* i ispitne cjeline *Pisanje* predviđeno je **75 minuta**. Za rješavanje ispitne cjeline *Slušanje* predviđeno je približno **30 minuta** uključujući i 5 minuta za označavanje odgovora na list za odgovore.

Vremeni provedbe svih dijelova ispita bit će objavljen na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

2.4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj su dvije ispitne knjižice s pripadajućim listovima.

Čitanje i Pisanje

Pristupnik uzima odgovarajuću ispitnu knjižicu, list za odgovore, dva lista za ocjenjivače i list za koncept. U ispitnoj su knjižici tekstovi i zadatci kojima se ispituje razumijevanje teksta čitanjem, zadatak ispita pisanja kojim se provjerava pisana produkcija pristupnika i list za čistopis.

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima ispitne cjeline *Čitanje* pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadatku ispitne cjeline *Pisanje* pristupnik može upotrebljavati list za koncept, ali potom mora svoj odgovor čitko napisati na list za čistopis koji se nalazi u ispitnoj knjižici nakon stranice sa zadatkom. Sadržaj lista za koncept ne boduje se. Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s nula (0) bodova.

Slušanje

Pristupnik uzima odgovarajuću ispitnu knjižicu i list za odgovore iz sigurnosne vrećice.

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima zatvorenoga tipa (povezivanja i višestrukoga izbora) pristupnik mora točne odgovore označiti znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

Provedba ispitne cjeline *Slušanje*²³:

- Rješavanje ovoga dijela ispita traje oko 30 minuta uključujući vrijeme za označavanje odgovora na list za odgovore.
- Prije slušanja teksta predviđene su kratke stanke za čitanje skupine zadataka.
- Svaki se tekst sluša dva puta.
- Dok sluša tekstove, pristupnik označava odgovore u ispitnu knjižicu, a na kraju ima 5 minuta da svoje odgovore označi na listu za odgovore.

Ako pristupnik pogriješi u bilo kojem dijelu ispita, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti skraćeni potpis pokraj točnoga odgovora. Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.

2.4.3. Pribor

Tijekom pisanja svih dijelova ispita dopuštena je upotreba samo kemijske olovke kojom se piše plavom ili crnom bojom i koja se ne može brisati, a nije dopuštena upotreba korektora ni rječnika.

²³ Nakon što dežurni nastavnik pristupniku ili pristupnicima pročita upute za ovu ispitnu cjelinu, uključuje uređaj za reprodukciju snimke i ne zaustavlja je do kraja provedbe ove ispitne cjeline. Snimka uključuje upute za rješavanje zadataka, sve predviđene stanke za čitanje zadataka, tekstove za prvo i ponovljeno slušanje te petominutnu stanku za označavanje odgovora na listu za odgovore. Pristupnik stoga treba pažljivo slušati upute na snimci.

2.5. OPIS BODOVANJA

U ispitu na osnovnoj razini moguće je ostvariti ukupno **60** bodova. Bodovi u svakoj od triju ispitnih cjelina imaju određen udio u konačnome rezultatu.

Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitniku prikazan je u tablici 9.

Tablica 9. Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitniku

ISPITNA CJELINA	BROJ BODOVA	UDIO
Čitanje	30	40 %
Pisanje	10	30 %
Slušanje	20	30 %
UKUPNO	60	100 %

Konačan rezultat izračunava se na sljedeći način:

$[(0.4 * \text{postignuti bodovi Čitanje} / 30) + (0.3 * \text{postignuti bodovi Pisanje} / 10) + (0.3 * \text{postignuti bodovi Slušanje} / 20)] * 60$.

2.5.1. Bodovanje ispitne cjeline Čitanje

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **30** bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitniku: 40 %

2.5.2. Bodovanje ispitne cjeline Pisanje

Bodovi: Ova ispitna cjelina donosi ukupno **10** bodova.

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitniku: 30 %

Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s nula (0) bodova. Pisani tekst boduje se prema **ljestvici** koja uključuje dva osnovna kriterija (v. tablicu 10.):

1. *Izvršenje zadatka*

2. *Jezik.*

Kriterij *Izvršenje zadatka* odnosi se na to u kojoj je mjeri pristupnik razradio sve sadržajne odrednice, tj. odgovorio na sva pitanja u zadatku, a kriterij *Jezik* na to s kojom se lakoćom može razumjeti što je pristupnik napisao.

Ljestvica za bodovanje pisanoga teksta na osnovnoj razini prikazana je u tablici 10.

Tablica 10. Ljestvica za bodovanje pisanoga teksta na osnovnoj razini

IZVRŠENJE ZADATKA	BROJ BODOVA	JEZIK
Postoji jasan odgovor na sve tri sadržajne odrednice. 3C Maksimalan broj bodova: 10	10	Vrlo dobar raspon struktura/vokabulara za izvršenje zadatka. Potpuno razumljiv tekst. Moguće manje pogreške.
Postoji jasan odgovor na dvije sadržajne odrednice, a jedan je odgovor nejasan. 2C + 1U Maksimalan broj bodova: 9	9	Vrlo dobar raspon struktura/vokabulara za izvršenje zadatka. Lako razumljiv tekst. Malo pogrešaka.
	8	Dobar raspon struktura/vokabulara za izvršenje zadatka. Lako razumljiv tekst. Malo pogrešaka.
Postoji jasan odgovor na dvije sadržajne odrednice. 2C Maksimalan broj bodova: 7	7	Dobar raspon struktura/vokabulara za izvršenje zadatka. Razumljiv tekst. Nešto pogrešaka.
Postoji jasan odgovor na jednu sadržajnu odrednicu, a dva su odgovora nejasna. 1C + 2U Maksimalan broj bodova: 6	6	Dostatan raspon struktura/vokabulara za izvršenje zadatka. Razumljiv tekst. Nešto pogrešaka.
	5	Dostatan raspon struktura/vokabulara za izvršenje zadatka. Mjestimično teže razumljiv tekst. Nešto ozbiljnih pogrešaka.
Postoji jasan odgovor na jednu sadržajnu odrednicu. 1C Maksimalan broj bodova: 4	4	Ograničen raspon struktura/vokabulara za izvršenje zadatka. Mjestimično teže razumljiv tekst. Nešto ozbiljnih pogrešaka.
Tri su odgovora nejasna. 3U Maksimalan broj bodova: 3	3	Ograničen raspon struktura/vokabulara za izvršenje zadatka. Većim dijelom teže razumljiv. Brojne pogreške.
	2	Izrazito ograničen raspon struktura/vokabulara za izvršenje zadatka. Većim dijelom teže razumljiv tekst. Brojne pogreške.
	1	U cjelini teško razumljiv tekst
Nema odgovora. 2U/1U/ Broj bodova: 0	0	Tekst je nerazumljiv ili se ne odnosi na zadatak ili sadrži manje od 30 riječi.

Objašnjenje

Kriterij *Jezik* donosi ukupno 10 bodova, ali broj bodova koji će pisani tekst dobiti ovisi i o kriteriju *Izvršenje zadatka*. Kriterij *Izvršenje zadatka* određuje gornju granicu bodova koje pisani tekst može dobiti prema broju sadržajnih odrednica na koje postoje jasni odgovori.

U navedenoj tablici kratica C stoji umjesto riječi *clear* (za jasan odgovor), a kratica U stoji umjesto riječi *unclear* (za nejasan odgovor).

Primjerice, pisani tekst može dobiti ukupno 10 bodova za kriterij *Jezik*, ali ako je jasno odgovoreno samo na dva pitanja, pisani tekst dobit će 7 bodova. Ako je jasno odgovoreno samo na jedno pitanje, pisani tekst dobit će 4 boda. Broj bodova ovisi i o broju riječi u tekstu.

Ako pristupnik napiše premalo riječi, oduzet će se bodovi na sljedeći način:

56 - 69 riječi: 1 bod

43 - 55 riječi: 2 boda

30 - 42 riječi: 3 boda.

Minimalan broj bodova jest nula (0).

Brojenje riječi

Riječ podrazumijeva sve zasebne elemente teksta odvojene prazninom.

Skraćenice (npr. *I'm, isn't*) broje se kao jedna riječ.

Ne broje se riječi u početnome i završnome pozdravu, u ponavljanjima, nabrajanjima i ulomcima koji se ne odnose na zadatak ili su prepisani iz ispitne cjeline *Čitanje*.

2.5.3. Bodovanje ispitne cjeline *Slušanje*

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **20** bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 30 %

2.6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome poglavlju navedeni su primjeri različitih vrsta zadataka²⁴ u ispitnim cjelinama *Čitanje i Pisanje (Reading and Writing Paper)*. Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa, točan odgovor, ispitivani ishod i način bodovanja. Ispitna cjelina *Slušanje (Listening Paper)* sadrži zadatke povezivanja i zadatke višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora) koji su slični tim vrstama zadataka u ispitnoj cjelini *Čitanje*.

2.6.1. Primjer zadatka povezivanja

Task 1

Questions 1–5

Match each message (1–5) and its meaning (A–F).

There is **one** letter that you do **not** need.

Mark your answer on the answer sheet.

There is an example at the beginning (**0**→**G**).

0 I'm expecting an important call but I have to leave now. If I'm not back in time, please write down the phone number.

1 It's a good idea to write down what the teacher is saying. It'll help you remember the lesson.

2 I can't hear what you're saying; you are not loud enough. I don't think anybody in the class can.

3 You are not allowed to use your notes. You have to learn the text by heart.

4 Don't make your teachers angry by being late again tomorrow; speak to them and give them your reason.

5 I left a note with instructions on how to get to the shopping centre. You won't get lost if you read them carefully.

A Tell them.

B Take notes.

C Memorise it.

D Follow them.

E Speak up.

F Make a speech.

G Take a message.

TOČNI ODGOVORI: 0 G, 1 B, 2 E, 3 C, 4 A, 5 D

ISPITIVANI ISHODI: odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

²⁴ Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr) na poveznicama *Ogledni ispit* i *Provedeni ispiti*.

2.6.2. Primjer zadatka višestrukoga izbora iz ispitne cjeline Čitanje

Task 3**Questions 11–15**

Read the text below.

For each question (11–15), choose the correct answer (A, B or C).

Mark your answer on the answer sheet.

A Poet's Life

Lillian Parkin was born in 1941 in Coventry to a postman and his stay-at-home wife, of whom Parkin was later to say 'my mother's talents were wholly wasted in boring domestic life.'

Parkin graduated from Oxford University with first class honours in literature. She considered doing doctoral studies, but for financial reasons, ended up in journalism, and then became a schoolteacher in Ipswich.

Her first collection, *Dark Magic*, came out in 1966 to immediate praise. The original title had been *Light Magic* but she changed it on the recommendation of her then husband, the poet Ted Duhig. When Duhig died suddenly of a heart attack in 1975, Parkin left Ipswich and school teaching, and settled in South London as a full-time poet, memoirist, and journalist.

Freed from the demands of school life, her creative output exploded. Seven more collections followed, including *So What?*, which was nominated for the National Prize, and, in 1982, *Who's Next?*, which won the Whitbread Prize. Parkin was also successful as a journalist, earning her a reputation as a sharp critic of the social and cultural movements which shaped the times.

In 1986 she moved to Cornwall, after refusing a nomination for the Sharpest Pen Prize, 'tired of life in the great city,' as she recorded in one of her many memoirs. She lives there with her third husband, their six cats, two parrots, and a tarantula called Neil.

11 What was Lillian's father's profession?

- A** He was a schoolteacher.
- B** He was a postman.
- C** He was a journalist.

12 What degree does Lillian have?

- A** A degree in journalism.
- B** A degree in teaching.
- C** A degree in literature.

13 What was Lillian's first poetry publication?

- A** *Dark Magic*.
- B** *Light Magic*.
- C** *So What?*

14 What prize did Lillian win?

- A** The National Prize.
- B** The Whitbread Prize.
- C** The Sharpest Pen Prize.

15 What is Lillian's current residence?

A South London.

B Coventry.

C Cornwall.

TOČNI ODGOVORI: 11 B, 12 C, 13 A, 14 B, 15 C

ISPITIVANI ISHODI: utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

2.6.3. Primjer kombiniranoga zadatka povezivanja i dopunjavanja

Task 4

Read the text below.

For each question (16–20), choose the answer (A–F) that best completes the sentence.

There is **one** letter that you do **not** need. Mark your answer on the answer sheet.

There is an example at the beginning (0→G).

The story of Doctor Dolittle

Doctor John Dolittle is the central character of a series of children's books by Hugh Lofting starting with the 1920 novel that introduces the good Doctor and (0) _____. Dolittle is an English gentleman who (16) _____. He is a doctor of people who gradually withdraws from society, becoming an outsider. One day, his English speaking pet parrot Polynesia tells him the secret (17) _____. In this way, she helps Dolittle to understand the complaints of animals and soon he becomes a successful and world-renowned doctor of animals. Animal language is the central tool of the series. In an age when every Disney film features English-speaking animals, it seems almost normal, but the author of the book makes it (18) _____. Indeed, the animals don't speak English, but each species (19) _____. Dolittle has decoded the language of nature that (20) _____. We only need to take the time and sympathy to understand it.

A seem new and marvellous

B is right there in front of us all

C has its own secret language

D finds himself in the wrong occupation

E gather all the animals that need help

F that animals have a language of their own

G how he came to talk to animals

TOČNI ODGOVORI: 0 G, 16 D, 17 F, 18 A, 19 C, 20 B

ISPITIVANI ISHODI: utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, utvrditi logičke i značenjske veze u tekstu

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

2.6.4. Primjer kombiniranoga zadatka povezivanja i dopunjavanja riječima

Task 6

Questions 26–30

Read the text below.

For each question (26–30), choose the answer (A–G) that best completes the sentence.

There are **two** letters that you do **not** need. Mark your answers on the answer sheet.

There is an example at the beginning (0→H).

The brain

Your brain helps you to see and hear, to smell and taste, to remember (0) _____ to count and to recognise the streets on your way home. Your brain is a small part of your body, but it can do more jobs (26) _____ the most powerful computer. Your brain is responsible (27) _____ keeping you breathing and your heart beating. It even decides if you will (28) _____ well-behaved or bad, happy or sad, etc.

Different parts in the brain do different things. Some help you to learn and remember or to solve problems and make decisions, (29) _____ others help you to walk by moving your hands, arms and legs.

Your brain does many other things as (30) _____ and it never stops working. It is amazing.

A be

B for

C if

D than

E to

F well

G while

H how

TOČNI ODGOVORI: 0 H, 26 D, 27 B, 28 A, 29 G, 30 F

ISPITIVANI ISHODI: predvidjeti prikladne leksičke i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

2.6.5. Primjer zadatka oblikovanja pisanoga teksta na osnovnoj razini

Read the message from Tom.
Write Tom a reply. Answer **all** his questions.
Write **70–100** words. Write your reply on the next page.

Hi
After I finish high school, I'm planning to go to university.
What would you like to study and why?
Would you like to spend some time studying abroad or not, and for what reason?
What kind of job would you like to get and why?
Tom

ISPITIVANI ISHODI: oblikovati smisleno i logički organiziran i razumljiv tekst neformalnoga stila prema sadržajnim odrednicama i potkrijepiti glavne misli primjerima, upotrijebiti vezna i druga jezična sredstva srednje razine složenosti primjerena tekstnoj vrsti, komunikacijskoj svrsi i odnosu između pisca i čitatelja

BODOVANJE: prema ljestvici za bodovanje pisanoga teksta na osnovnoj razini²⁵, ukupno 10 bodova

²⁵ v. tablicu 10. i poglavlje 2.7.3. *Primjeri bodovanoga pisanog teksta na osnovnoj razini*

2.7. PRIPREMA ZA ISPIT

Da bi se uspješno pripremili za ispit državne mature iz Engleskoga jezika, pristupnici bi trebali detaljno proučiti ispitni katalog.

Nastavnicima napominjemo da se priprema pristupnika za ispit ne razlikuje znatno od svakodnevnoga poučavanja. Nastavne metode koje nastavnik upotrebljava u svakodnevnome nastavnom procesu mogu se upotrebljavati i tijekom pripremanja pristupnika za polaganje ispita. Nužno je pronaći odgovarajući odnos između poučavanja i uvježbavanja zadataka za ispit. Naglasak bi svakako trebao biti na poučavanju, a ne isključivo na pripremanju za polaganje ispita.

Literatura za pripremu ispita državne mature iz Engleskoga jezika jesu udžbenici i priručnici koje je propisalo i odobrilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

2.7.1. Priprema za ispitnu cjelinu Čitanje

Priprema pristupnika za ispitnu cjelinu *Čitanje* temelji se na nekoliko načela važnih za uspješno poučavanje toga područja. Kod pristupnika treba razvijati naviku čitanja i poticati ih da što više i češće čitaju različite vrste tekstova. Također, treba ih poticati da se usredotoče na sadržaj teksta. Značenje i poruka teksta jednako su važni kao i jezični sadržaji koji se nalaze u tekstu. Važan je čimbenik uspješnosti čitanja razvijanje sposobnosti predviđanja. Pogled na tekst (naslov, podnaslov, izgled teksta) omogućuje pristupnicima da shvate o čemu je riječ i prije nego što počnu čitati tekst.

Tijekom nastavnoga procesa pristupnici uglavnom imaju mnogo mogućnosti za uvježbavanje čitanja. Često se pristupnicima zadaje da čitaju samostalno kod kuće. Očekuje se da će pristupnici riješiti zadane vježbe, ali svakako treba predvidjeti vrijeme u nastavnome procesu u kojemu bi se uvježbavale vještine specifične za ispitnu cjelinu *Čitanje*. Pristupnike treba prije svega upoznati s vrstama zadataka u ispitu i postupcima za uspješno rješavanje tih vrsta zadataka. S pristupnicima treba posebno uvježbavati razumijevanje nepoznatih riječi uz pomoć konteksta, tvorbe riječi (npr. prefiksi i sufiksi) i sl. Poznavanje organizacije i strukture teksta (podjela na odlomke, elementi koherencije i kohezije, struktura odlomka) također pomaže pristupnicima u razumijevanju teksta.

Za uspješno rješavanje zadataka višestrukoga izbora pristupnici trebaju nakon izbora određenoga odgovora u tekstu pronaći odgovarajuće argumente.

Za uspješno rješavanje zadataka povezivanja pristupnici trebaju pažljivo pročitati natuknice (*prompts*) i potražiti u tekstu/tekstovima ključne riječi ili fraze koje povezuju natuknice i tekst/tekstove.

Za uspješnost u ispitnoj cjelini *Čitanje* nije potrebno razumjeti sve riječi i gramatičke strukture. Potrebno je razumjeti ključne riječi i odvojiti bitne od nebitnih informacija.

Pristupnicima također treba skrenuti pozornost na ispravnu raspodjelu vremena za rješavanje pojedinih zadataka. Nikako se ne bi smjelo dogoditi da pristupnici nemaju do-

voljno vremena za rješavanje svih zadataka jer su previše vremena utrošili na rješavanje pojedinoga zadatka.

Kako biti uspješan u rješavanju zadataka čitanja?

Pristupnicima se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za svaki zadatak
- pozorno čitanje teksta/tekstova i pitanja u određenome zadatku
- primjena odgovarajuće strategije za pojedinu vrstu zadatka
- rješavanje zadataka koje nije riješio tijekom prvoga čitanja
- pozorno označavanje odgovora na listu za odgovore.

2.7.2. Priprema za ispitnu cjelinu *Pisanje*

Priprema pristupnika za ispitnu cjelinu *Pisanje* temelji se na nekoliko načela važnih za uspješno poučavanje toga područja. Pristupnici trebaju razvijati naviku pisanja, tj. što više i češće uvježbavati pisanje različitih vrsta tekstova. Važno je nakon svakoga zadatka dati pristupnicima povratnu informaciju o uspješnosti njihova rada i tako provoditi vrednovanje za učenje. S obzirom na to da je davanje povratne informacije vrlo zahtjevan i dugotrajan posao, svakako treba razmotriti mogućnost da si povratnu informaciju pristupnici daju međusobno (vrednovanje kao učenje), što se pokazalo iznimno učinkovitim.

Pristupnici trebaju obratiti posebnu pozornost na čitanje i raščlambu zadatka. Neispunjavanje dijela zadatka može znatno umanjiti uspješnost pristupnika u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje* uključuje i poznavanje konvencija tekstnih vrsta, npr. različitih vrsta eseja, pisma, izvješća i sl. Pristupnike je moguće upoznati s osnovnim karakteristikama tekstnih vrsta opisom i analizom primjera (modela).

Veliki broj pristupnika treba pomoć u planiranju pisanoga teksta jer vrlo često nisu uvjereni u svrhovitost toga planiranja. Pristupnike treba uputiti na povezanost planiranja i uspješnosti izvršenja zadatka. Analiza nekoliko primjera može vrlo uspješno pojasniti tu povezanost.

Pristupnike također treba upozoriti na nužnost provjere i eventualnih ispravaka prije predaje završne inačice pisanoga teksta. Rad u paru i međusobno komentiranje pisanoga teksta (vrednovanje kao učenje) tijekom uvježbavanja pokazalo se vrlo učinkovitim metodom. Korisno je pristupnicima ograničiti vrijeme za rješavanje zadatka. Ispravno raspoređivanje vremena jedan je od ključnih čimbenika za uspjeh u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Kako biti uspješan u zadatku pisanja?

Pristupnicima se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za izvršenje zadatka
- razmišljanje o zadanoj temi i bilježenje misli
- organiziranje misli i pisanje koncepta u natuknicama

- pisanje cjelovitoga teksta o zadanoj temi
- čitanje teksta i provjera je li zadatak u potpunosti izvršen
- ponovno čitanje teksta i provjera jesu li zadovoljeni ostali kriteriji prema ljestvici za bodovanje.

Prije ispita

1. Proučite ljestvicu za bodovanje.

- Ljestvica u tablici 10. pokazuje što se boduje u pisanome tekstu na osnovnoj razini.
- Ljestvica ima dva kriterija: *Izvršenje zadatka* i *Jezik*.

2. Proučite zadatak u oglednome ispitu i provedenim ispitima.

Ogledni ispit i provedene ispite državne mature iz Engleskoga jezika možete naći na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

A. U uputama piše: *Read this message from... Write a reply. Answer all the questions.*

Provjerite jesu li sva pitanja odgovorena. Ako se odgovori samo na dva pitanja, pisani tekst neće moći dobiti više od sedam (7) bodova. Ako se odgovori samo na jedno pitanje, pisani tekst neće moći dobiti više od četiriju (4) bodova.

B. Ljestvica za bodovanje traži potpune, tj. jasne odgovore.

Ako odgovori nisu potpuni, izgubit ćete bodove, npr. ako je pitanje: *Where will you go on Saturday?*, jasan je odgovor: *I will go to the cinema with some friends*, a nejasan je: *I will go out with some friends*.

Ako pitanje sadrži dva dijela: *What's your favourite time of year and why?*, jasan je odgovor: *I like summer best because of the long holiday*, a nejasan je: *My favourite time of year is summer. It's great*.

Odgovori moraju biti i jezično ispravni da bi bili lako razumljivi i točni, npr. ako je pitanje: *What will you do on Saturday?*, jasan je odgovor: *I will go shopping on Saturday.*, a nejasan: *I go shopping on Saturday* jer ne odgovara na postavljeno pitanje.

C. U uputama piše: *Write 70-100 words.*

Nemojte napisati manje riječi jer ćete izgubiti bodove. **Nemojte** napisati više riječi jer riskirate da napišete nešto što nije povezano sa zadatkom ili ponavljate već rečeno zbog čega ćete izgubiti bodove. Ponavljanja uključuju prepisivanje rečenica iz teksta zadatka ili ispitne cjeline Čitanje ili nabranje osobnih imena (*I was in Spain and went to some cities, like Barcelona, Madrid, Cordoba, Sevilla!*). Riječi u početnome i završnome pozdravu ne broje se.

3. Proučite primjere pisanih tekstova i komentare.

Primjere pisanih tekstova i komentare možete naći na mrežnoj stranici²⁶ Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

²⁶ Objavljeni su na poveznici Dodatak ispitnomu katalogu.

Na temelju tih primjera možete vidjeti koliki su broj bodova dobili pisani tekstovi za kriterij na ljestvici za bodovanje uz obrazloženje. Učite iz tuđih pogrešaka.

4. Vježbajte.

Odaberite nekoliko poruka i napišite odgovore. Izbrojite riječi da dobijete predodžbu o tome što možete reći u 70 do 100 riječi.

Kad ispit počne

5. Pozorno pročitajte zadatak.

- Na koja tri pitanja morate odgovoriti?

Prije nego što počnete pisati tekst

6. Planirajte svoj odgovor.

- Zabilježite što možete reći o svakome pitanju.
- Razmislite kako možete jasno odgovoriti na svako pitanje.
- Razmislite kako možete razraditi svoje odgovore.
- Razmislite koji će vokabular i gramatičke strukture najprimjerenije i najtočnije izraziti Vaše misli.

Dok pišete tekst

7. Pazite na rukopis.

Čitak rukopis pomaže ocjenjivaču i ostavlja dobar dojam. Razmislite što ćete napisati, a zatim to napišite, ali ne prebrzo.

Nakon što ste napisali tekst

8. Provjerite vokabular i gramatiku.

- **Provjerite vokabular.**

Imate li pravopisnih pogrešaka (npr. *realy* umjesto *really*, *pleanty* umjesto *plenty*, *god* umjesto *good*)? Provjerite jeste li zaboravili prepisati neku riječ s lista za koncept na list za čistopis.

- **Provjerite gramatiku.**

Imate li pogreške u sročnosti između subjekta i predikata (npr. *they has*; *it were*)? Jeste li dodali nastavak *-s/-es* na glagole u 3. licu jednine za glagolsko vrijeme *Present Simple*? Jesu li glagolska vremena točna (tvorba, upotreba)?

2.7.3. Primjeri bodovanoga pisanog teksta na osnovnoj razini

PORUKA		
Hello, Tom! Thanks for writing me. I would like to study Biology, because I am in love with nature, animals and plants. Every day I want to explore and learn some new things and because of that I would definitely like to spend some time studying abroad. In the future, I would like to work as Biology teacher, because I love kids and I think that working with them can be really interesting. Bye, L.		
Broj riječi: 71		
KRITERIJ	BROJ BODOVA	OBRAZLOŽENJE
Broj riječi	+	Tekst ima dovoljan broj riječi.
Izvršenje zadatka	(maksimalno 10)	Postoji jasan odgovor na sve tri sadržajne odrednice.
Jezik	10	Vrlo dobar raspon struktura/vokabulara za izvršenje zadatka. Potpuno razumljiv tekst. Moguće manje pogreške.
UKUPNO	10	

PORUKA		
Hello, Tom! I am glad you send me a text. I am also finishing high school. I would like to study math because I like it a lot. I have a plan to go in Split because Split is very beautiful city and have more options for students then my hometown. When I finish college, I would like to be proffesor in high school because I like working with children. What are your plans? D.		
Broj riječi: 72		
KRITERIJ	BROJ BODOVA	OBRAZLOŽENJE
Broj riječi	+	Tekst ima dovoljan broj riječi.
Izvršenje zadatka	(maksimalno 7)	Postoji jasan odgovor na dvije sadržajne odrednice.
Jezik	6	Dovoljan raspon struktura/vokabulara za izvršenje zadatka. Razumljiv tekst. Nešto pogrešaka.
UKUPNO	6	

2.7.4. Priprema za ispitnu cjelinu *Slušanje*

Priprema pristupnika za ispitnu cjelinu *Slušanje* temelji se na nekoliko načela važnih za uspješno poučavanje toga područja. Pristupnici trebaju u razredu što više i češće uvježbavati zadatke slušanja. Važno je pomagati pristupnicima da se odgovarajuće pripreme za zadatke i razvijati kod njih svijest o korisnosti ponovnoga slušanja zvučnih zapisa.

Također, iznimno je važno od samoga početka graditi samopouzdanje pristupnika.

To se prije svega postiže informiranjem pristupnika o tome što se od njih očekuje u ispitnoj cjelini *Slušanje* (Što se ispituje?²⁷) i o vrstama zadataka kojima se ispituje razumijevanje teksta slušanjem²⁸.

Pristupnike treba upozoriti na nužnost pozornoga čitanja uputa prije rješavanja zadataka. Također, treba ih upozoriti da je vrijeme predviđeno za čitanje uputa iznimno važno za uspješno rješavanje zadataka. Upute sadrže bitne informacije o temi koju će pristupnici slušati i o tome što se od njih očekuje u pojedinome zadatku.

Pristupnicima svakako treba skrenuti pozornost na to da razumijevanje svake riječi tijekom slušanja nije potrebno. Pristupnici moraju obratiti pozornost samo na one informacije koje su ključne za razumijevanje.

Kako biti uspješan u rješavanju zadataka slušanja?

Pristupnicima se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa i teksta svakoga zadatka
- tijekom drugoga slušanja rješavanje onih zadataka koje nije riješio tijekom prvoga slušanja
- pozorno označavanje odgovora na listu za odgovore.

²⁷ v. poglavlje *Obrazovni ishodi*

²⁸ v. poglavlje *Struktura ispita*

3. DODATCI

3.1. GRAMATIČKE STRUKTURE ZA VIŠU RAZINU ISPITA²⁹

1. Imenice

- Types: common/proper nouns, concrete/abstract nouns, collective nouns
- Number: singular/plural (regular – irregular) countable/uncountable nouns
- Genitive: 's, s', phrase of, double genitive

2. Zamjenice

- Personal pronouns
- Reflexive and Emphatic pronouns
- Possessive pronouns
- Demonstrative pronouns
- Impersonal pronouns
- Interrogative pronouns
- Indefinite pronouns
- Relative pronouns

3. Pridjevi

- Types: opinion and factual adjectives
- Possessive adjectives
- Demonstrative adjectives
- Quantitative adjectives
- Participle adjectives: -ing and -ed
- Adjectives used as nouns (the + adjective)
- Comparison of adjectives (regular, irregular)
- Comparison of Equality (as/so... as)

²⁹ Pristupnici iz srednjih strukovnih škola trebaju dodatno obraditi označene gramatičke strukture kako bi mogli uspješno položiti ispit na višoj razini.

- Comparative and superlative structures: less, least; much / a bit / far / any + comparative; comparative + and + comparative; the + comparative...
- Order of adjectives

4. Prilozi

- Types: manner, place, time (definite, indefinite), frequency, degree
- Comparison of adverbs (regular, irregular)
- Position of adverbs

5. Članovi

- Indefinite
- Definite
- Zero

6. Brojevi

- Cardinal
- Ordinal

7. Prijedlozi

- Time
- Place
- Movement
- Instrument
- Cause

8. Veznici

- Co-ordinating:
  - expressing addition (and)
  - expressing alternative (or)
- Subordinating:
  - expressing time (when, before, etc.)
  - expressing place (where, etc.)

- expressing cause (because, as, etc.)
- expressing purpose (in order that, so that, etc.)
- expressing effect (as a result, so, etc.)
- expressing condition (if, unless, etc.)
- expressing concession (although, even though, etc.)
- expressing contrast (but, yet)

9. Glagoli

- Classes of verbs: full (lexical) verbs, auxiliary verbs, modal verbs

Auxiliary verbs

- be, do, have (have got)

Modal verbs

- can, could, may, might, shall, will, should, would, ought to, must, have (got) to, mustn't, need, needn't (ability, permission, (polite) request, offer, obligation, permission, prohibition, necessity, lack of necessity, advice, suggestion; possibility/probability in the present/future and past)

Tense system

- Time: present, past, future
- Aspect: simple, continuous, perfect
- Voice: active, passive

Causative have/get

Tenses

- Present Simple
- Past Simple
- Present Continuous
- Past Continuous
- Present Perfect Simple

- Present Perfect Continuous
- Past Perfect Simple
- Past Perfect Continuous
- Future Forms: will/shall, be going to, Present Simple and Present Continuous for future, Future Continuous, Future Perfect Simple

Questions

- Yes/No questions
- Wh-questions
- Subject/Object questions
- Negative questions
- Question Tags
- Indirect questions

Phrasal verbs

Verb patterns

- Infinitives (with and without TO)
- Gerund

Reported Speech

- Reported statements/questions/commands, requests, suggestions, etc.

10. Sintaksa

- Simple sentences
- Complex sentences:
  - 1 Relative clauses: defining, non-defining
  - 2 Adverbial clauses: time, cause, effect, purpose, concession, contrast, manner
  - 3 Conditional clauses: types 0, 1, 2, 3, Mixed conditionals
- Expressing wishes/hypothesis
- Emphatic structures: Cleft sentences, Inversion

11. Tvorba riječi

- prefixes, suffixes

12. Interpunkcija

- Capital letters, full stop, comma, colon, semi-colon, question mark, exclamation mark, apostrophe and quotation marks

3.2. GRAMATIČKE STRUKTURE ZA OSNOVNU RAZINU ISPITA³⁰

1. Imenice

- Types
- Number: singular/plural (regular – irregular)
- Genitive: 's, s', phrase of

2. Zamjenice

- Personal pronouns
- Possessive pronouns
- Demonstrative pronouns
- Interrogative pronouns
- Relative pronouns
- Reflexive pronouns
- Indefinite pronouns

3. Pridjevi

- Possessive adjectives
- Demonstrative adjectives
- Quantitative adjectives
- Participle adjectives: -ing and -ed
- Comparison of adjectives (regular, irregular)
- Comparison of Equality (as/so... as)
- Order of adjectives

³⁰ Navedene gramatičke strukture odnose se na sve dijelove ispita iz Engleskoga jezika na osnovnoj razini.

4. Prilozi

- Types: place, time (definite, indefinite), manner, frequency, degree

5. Članovi

- Indefinite
- Definite
- Zero

6. Brojevi

- Cardinal
- Ordinal

7. Prijedlozi

- Time
- Place
- Movement
- Cause

8. Veznici

- and, yet, or, so, when, until, since, if, although, etc.

9. Glagoli**Auxiliary verbs**

- be, do, have

Modal verbs

- can, could, may, must, have to, shall, will, should, would, need

Tense system

- Voice: active, passive

Tenses

- Present Simple
- Past Simple
- Present Continuous
- Past Continuous
- Present Perfect Simple
- Present Perfect Continuous
- Future Forms: will/shall, be going to
- Present Simple and Present Continuous for future

Questions

- Yes/No questions
- Wh-questions

Phrasal verbs

Verb patterns

- -ing forms
- Gerund

Reported Speech

10. Sintaksa

- Simple sentence
- Compound sentence (word order)
- Complex sentences:
  - Conditional clauses: types 1, 2
  - Relative clauses

11. Tvorba riječi

- prefixes, suffixes, compounds, derivatives

